

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1979

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje 12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

No. 23

Penktadienis, Kovo (March) 27, 1970, Ozone Park, N. Y. 11417

Metai 59-iejį

PRICE 10c

KRISLAI

Ir Kambodijoje
Kunigų ultimatumas
Geras sumanymas
Massachusetts seimelis pasakė
Drąsus leitenantas
"Expo 70"
Tėvas ir sūnus

— A. Bimba —

Jau viskas aišku apie įvykių tolimojoje Kambodijoje. Reakcija laimėjo didelę pergalę. Perversmas įvykdytas, aišku, su amerikiečių pagalba. Nors mūsų Washingtonas iš sykiio sakėsi esąs nusitebintas visais tais įvykiais, bet tuojau naują militarinį režimą pripažino su palaiminimu... Pavojus, kad Kambodija virsta nauju Pietų Vietnamu.

Melas, kad perversmas įvykdytas prieš šiaurės Vietnamo "agresiją."

Pietų Vietnamo liaudis sukilo prieš savo militarinę kulką — kaltas š. Vietnamas! Laose liaudis pajudėjo — vėl kaltas š. Vietnamas. Dabar ta pati istorija su Kambodija.

Svietui pasakojama, kad visuose tuose kraštuose šiaur. Vietnamas turi milžiniškas armijas ir kad todėl mums prisieina tų kraštų "demokratijas" gelbėti...

Labai, labai norisi karštai pasveikinti Jungtinių Valstijų katalikų bažnyčios Nacionalinio Kunigų Tarybų Federaciją. Ji pasiuntė popiežiui ultimatumą. Jis turi atsaukti susitarimą Washingtono Konferencijos 19 kunigų už jų sukilimą prieš celibatą iki balandžio 20 dienos, arba...

Nežinia, žinoma, ką tikrai tie kunigai darytų, jeigu popiežius Paulius VI ant jų ultimatumo pamotų ranka. Gal gudrusis popiežius iškeps tokį atsakymą, kuris patenkins tuos kunigus ir nebus pažeistas popiežiaus autoritetas.

Federacija sakosi atstovaujanti 35,000 kunigų. Viso Amerikos katalikų bažnyčia turi 60,000 kunigų. Vadinausi, daugiau negu pusė kunigų pasisako už nubaustusius kunigus.

Keletas įžymių amerikiečių sumanė pasikviesti taip pat keletą žymių tarybinių žmonių ir bendrai pasikalbėti pasidiskusuoti tokiomis problemomis kaip ginklavimosi kontrolė, oro teršimas, prekyba tarp Rytų ir Vakarų ir pasaulinės taikos išlaikymas. Pranešama, kad Tarybų Sąjunga sumanymą užgyrė ir atsiųs delegaciją.

Iš tokio susitikimo tik gero galima tikėtis. Nuomonių pasikeitimas visada naudingas.

Massachusetts seimelis (legislatūra) davė puikų pavyzdį kitų valstijų seimeliams. Jis sakė: Prezidentas neturi teisės siųsti Amerikos jaunus vyrus į karą, kurio Kongresas nėra paskelbęs. Konstitucija karus skelbti leidžia tik šiai Kongresui.

Nelegalus buvo Trumano karas Korėjoje, nelegalus yra Johnsono-Nixono karas Vietname. Už sulaužymą Konstitucijai Kongresui.

(Tęsa 2-ram pusl.)

Scena iš "Rigoletto" operos, kuri Lietuvos Akademinių operos ir baletu teatro gastrolių Maskvoje metu buvo parodyta TSRS Didžiąjame teatre. Hercegas — Lietuvos TSR liaudies artistas Virgilijus Noreika. (Fotografuota spektaklio Didžiąjame teatre metu.)

Vakarų Vokietija skiria bilijonus didesniajam apsiginklavimui

Vilniaus dienraštis "Tiesa" rašo:

Bona tebedidina išlaidas bundesverui ginkluoti. Vakarų Vokietijos antifašistų laikraštis "Di tat" pažymi, kad "nuo 1950 metų ginklavimuisi buvo išleista beveik 300 milijardų markių".

Šiais metais išlaidos dar labiau padidės. 1970 metais bundesvero reikalams bus asignuota 20.3 milijardo markių — beveik 10 procentų daugiau, negu pernai.

VFR karo pramonė aktyviai

Filipinų skurdžiai demonstravo prieš karą ir imperializmą

Manila. — Pirmą kartą Filipinų sostinėje tokia demonstracija įvyko. Keletas tūkstančių miesto skurdžių sudarė demonstraciją.

Demonstrantai nešė didžiulę iškabą, kurioje buvo užrašyta: "Skurdžių žmonių eisena prieš imperializmą, feodalizmą ir rasizmą".

Tribunoje kalbėjo jai smerkė Filipinų prezidento Marcos proamerikinę politiką. Jie reikalavo baigti karą Vietnamu.

Vakare 30 studentų, uni-jų ir valstiečių atstovų pridavė Amerikos ambasadai protestą prieš Vietnamo karą ir imperialistinę politiką.

Kriminalizmas didėja

Washingtonas. — FBI raportuoja, kad šiaurinėse valstijose 1969 metais kriminalizmas pakilo 9 procentais.

Miestuose, turinčiuose 250,000 ar daugiau gyventojų, kriminalizmas pakilo 9 proc., priemiesčiuose — 13 proc., kaimuose — 11 proc.

Viena. — Austrijoje yra 28 nuogaliams vietos, kur vyrai ir moterys bendrai gali visai nuogi saulės spinduliuose kaitintis, šokti ir kitaip praleisti laiką.

Leitenantas atsisakė kariauti Vietname

New Yorkas. — Pirmasis leitenantas L. P. Font, baigęs West Point militarinę kadetų akademiją, spaudos konferencijai pareiškė, kad jis jokiu būdu nevyks į Vietnamą nekaltus žmones žūdyti.

Font toliau pasakė, kad jam emė nemaža laiko, iki jis patapo karo priešu ir dabar jo sąžinė neleidžia užmušinėti nekaltų žmonių. Vietnamo karas yra nemorališkas ir nelegalus.

Atėnai. — Graikijos militarinė valdžia giriasi paleidusi iš kalėjimo 55 kairiuosius politinius kalinius. Bet dar nuo 1967 metų Graikijos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose tebėra daugiau kaip 1,700 kairiųjų politinių kalinių.

NAUJIENOS IŠ LIETUVOS

Sudie, žiemužė

Gražios Kauno apylinkės, nebloga sniego danga, veidus gnaibantis šaltukas vilioja miesto žmones su šeimomis į gamtą, masina juos dalyvauti turistiniuose žygiuose su slidėmis, pasivaikščioti po žiemos rūbų pasidabinusį Ažuolyną, Panemunės šilą, stebėti dailiojo čiuožimo, ledo ritulio ir kitų sporto šakų varžybas.

Labai gausus būrys kaulinių dalyvavo žiemos sporto popietėje, skirtoje Tarybinės Armijos ir Karinio Jūrų Laivyno dienos garbei. Jie užpildė "Zalgirio" žaidimų aikštyną bei Vytauto kultūros ir poilsio parką, stebėjo daug įdomių renginių.

Tie, kuriuos domina dailusis čiuožimas, pasuko į "Zalgirio" aikštyną. Čia sportinį meistriskumą ir figūrinių gracingumą demonstravo šios sporto šakos respublikos čempionai Š. Jasiulionis, L. Žalytė - Vanagienė bei kiti.

TS pramoninė gamyba pasiekė 70% JAV pramoninės gamybos

Maskva. — Tarybų Sąjungos planavimo komisijos pirmininkas A. Bachurinas raportuoja, kad Tarybų Sąjungos pramonės gamyba dabar pasiekė Jungtinių

Reikia darbų milijonam

Washingtonas. — AFL-CIO pareigūnas Biemiller ragino kongresą sudaryti galimybes naujiems viešiesiems darbams. Milijonai bedarbių laukia darbų

Kongresiniam Darbo Komitetui jis aiškino, kad šalis artinasi prie ekonominės krizės ir didžiulės infliacijos, kuomet darbai mažėja, o pragyvenimas brangsta. Reikia viską daryti, kol dar nevēlu.

Saigonas. — Jungtinės Valstijos perleidižia savo militarinę Pleiku bazę Saigono valdžios jėgoms.

Beirutas. — Izraelio jėgos apšaudė Lebanono kaimą, užmušė du civilinius ir sužeidė 5 civilinius žmones. Kaimui padarė nemažai nuostolių.

Baltieji sunaikino negrų farmą

Pell City, Ala. — Juodieji musulmai pranešė, kad jie turi aplėisti savo 1,000 akry farmą, kurią baltieji sovietiniai ir Ku Klux klanas nuolat puldinėja.

Musulmai sako, kad 63 karvės buvo apnuodytos arba nušautos per paskiausius 3 mėnesius.

Valstijų pramonės gamybos 70 proc. Pieno, cemento gamyboje skirtumas dar mažesnis.

Smarkus tarybinės ekonomikos augimas labiausiai pasireiškė chemikaliniėje ir elektroninėje gamyboje. Per pastaruosius 10 metų pastatyta 21 milijonas naujų apartamentų.

1970 metais 812 tūkstančių traktorių ir 156,500 sunkvežimių bus pagaminta ir pridėta žemės ūkio mašinerijos, kuri užtikrins dar didesnių javų darlių.

Sekamais metais visos pramoninės įmonės jau įsisavins naują ekonominio planavimo ir iniciatyvos sistemą.

Izraelis ir toliau bombarduos arabų valstybių įsitvirtinimus

Tel Avivas. — Izraelio premjerė Golda Meir ir vėl karingai nukalbėjo. Ji pareiškė, kad Izraelio valdžia turi pilną atsakomybę tęsti oro ofensyvą prieš arabų valstybes.

Bombardavimas arabų teritorijų ir toliau bus tęsiamas. Šimtai civilinių žmonių bus išžudyti. Izraelio komandos taipgi varys savo darbą pirmyn, puldinėda-

mos arabų valstybių įsitvirtinimus.

Premjerė Meir atžymėjo, kad jos valdžia norinti sutrukdyti visus arabų planus išvartyti Izraelį iš okupuotų arabų žemių.

Geneva. — Jungtinės Valstijos ragina nusiginklavimo konferenciją aptarti mikrobinių ginklų naudojimo draudimą.

Amerikos lėktuvai vėl padidino Laoso teritorijos bombardavimą

Vientiane, Laosas. — Jungtinių Valstijų B-52 bombonešiai smarkiai padidino bombardavimą Laoso teritorijos, kur Patriotinio Fronto jėgos įsitvirtinuosios.

Po kelis šimtus skridimų padaro kasdien. Laoso Patriotinio Fronto jėgos dabar įsigalėjusios dviejuose Laoso teritorijos trečdaliuose. Karališkos valdžios jėgos kontroliuoja tik vieną trečdalį. Jungtinės Valstijos visokiais būdais bando padėti karališ-

mai, Patriotinio Fronto jėgos vis eina pirmyn ir pirmieji smarkiai padidino bombardavimą Laoso teritorijos, kur Patriotinio Fronto jėgos įsitvirtinuosios.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje Jungtinės Valstijos panaudojo savo veto, kad atmetus Azijos ir Afrikos valstybių siūlymą pasmerkti Angliją už nepanaudojimą militarinės jėgos prieš Rodezijos baltųjų fašistinį režimą.

Baltimore, Md. — Spaus-tuvių darbininkai baigė 10 savaičių streiką su laimėjimu.

Moncks Corner, S. C. — New Yorkas. — St. Patricko dieną airiai piketavo Kalėjime kilus gaisrui 5 kaliniai sudegė.

Elizabeth, N. J. — Lėktu-prieš katalikų persekiojimą vui sudužus 4 žmonės žuvo. Šiaurės Airijoje.

Atlanta, Ga. — Miesto tarnautojų streikas už di-pompai sprogus 28 žmonės desnes algas plečiasi. mirtinai apdegė.

Pašto streikas baigtas

Kovo 18 d. New Yorko apylinkėje prasidėjęs laiškanėsių streikas greitai išsiplėtė po visą šalį. Paštas buvo visai suparalyžuotas. Laiškanešiai reikalavo didesnių algų.

Kovo 23 d. streikan įsikio prez. Nixonas. Jis įsakė armijai laužyti streiką. Tą pačią dieną New Yorko pašta-kariai užėmė ir pradėjo dirbti užstreikuotose vietose. Teismai išdavė indžionkšinus (drausmes) streikuoti ir paskyrė streikieriams sunkias bausmes. Todėl kovo 25 d. streikieriai nusitarė grįžti darban ir laukti, kada Kongresas jiems algas pakels.

Dėl streiko "Laisvės" išvežimas ir išsiuntinėjimas taipgi buvo sutrukdytas. Kovo 24 d. laidos visai negalėjome išleisti, nes paštas laikraščio visai nepriėmė. Nežinia, kaip greit skaitytojai gaus šią laidą, nes paštas tebėra užverstas laiškais ir siuntiniais. Ims laiko, iki normaliai pradės veikti.

Streikieriai turi viltį, kad jų pastangos išsikovoti didesni atlyginimą nenuėis veltui.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per year	\$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Turi eiti į gurbą

Kongreso Atstovų Buto Vidinio Saugumo Komisija svarsto įvairius pasiūlymus, ką daryti su 1950 metais išleistu taip vadinamu "Vidinio Saugumo Aktu," kuriame numatomas steigimas koncentracijos stovyklų valdžios priešams. Yra pasiūlymas, kad šis įstatymas būtų panaikintas, atšauktas, pasiūstas į gurbą.

Kaip tik jam ten ir vieta. Šis įstatymas buvo priimtas šalioje karo siautėjimo laikais. Jis taikomas visiems, kurie nesutinka su valdžios politika ir kovoja už šviesesni rytojų. Pagal jį labai lengva reaktininkams savo oponentus apsaukti subversyviais ir nubausti ilgų metų kalėjimu arba uždarinti koncentracijos stovyklas. Tiesa, "Vidinio Saugumo Akto" patvarkymas dėl steigimo "subversyviams" koncentracijos stovyklų iki šiol nebuvo vykdomas gyveniman, bet jis gali būti bet kada ir bet prieš ką panaudotas. Todėl jis turėtų būti panaikintas.

Sakoma, kad šiuo tarpu Kongrese sentimentų už įstatymo panaikinimą yra daug. Bet aišku, kad, kaip ir visais klausimais, taip šiuo daugelis kongresmanų tebėra nepasiskę vienaip ar kitaip. Svarbu, kad jie pasiskę. Svarbu, kad piliečiai, kurie už juos balsavo ir išrinkti į Kongresą, juos paveiktų spaudimu. Šio įstatymo atšaukimas reikėtų didžiulį demokratijos laimėjimą.

Tragedija ar nelemta politika?

SIOMIS dienomis vėl atsinaujino diskusijos apie amerikiečių kareivį Pietų Vietnamo kaime Songmy įvykdytą baisią masinę nekaltų civilių žmonių skerdynę. Paskelbta, kad armijos vadovybė išskėlė kaltinimą prieš keturioliką aukštų karininkų, kam jie šį įvykį paslėpė nuo pačios armijos. Pasirodo, kad vienas tų karininkų ne tik nebuvo nubaustas, bet dargi paskirtas garsiosios West Point karinės mokyklos superintendantu ir iki šiol tose pareigose išbuvo. Tik dabar pasitraukė "dėl mokyklos gerovės." Juo yra generolas Koster. Koks pareigas kita trylika eina, pranešimuose nesakoma.

Komercinėje spaudoje tasai Songmy įvykis vadinamas kartais nelaimė, o kartais tragedija. Išėina, kad skerdynė nieko bendro neturi su mūsų vyriausybės politika, kad tai buvo tik šiaip sau vienas ir atskiras atsitikimas, už kurį atsakingi tik tie eiliniai kareiviai, kurie tą skerdynę įvykdė, ir koks tuzinas aukštų karininkų, kurie žinojo, bet užtylėjo, nuslėpė nuo savo aukštųjų bosų Pentagone.

Betgi tikrasis kaltininkas yra vyriausybė — buvusi vyriausybė ir dabartinė Nixono vyriausybė. Vyriausybės politika nuvedė mus į Pietų Vietnamą. Vyriausybės agresija pagimdė šį karą. Karas nužmogino jaunus vyrus. Songmy nėra atskira tragedija, bet sudėtinė dalis šios nepateisinamos agresijos. Kareiviams ir karininkams Vietname yra įsakyta, kad visi tie kaimai, kuriuos "kontroliuoja vietkongai" (liaudiečiai), turi būti naikinami be jokio pasigailėjimo, nesiskaitant su jokių žmoniškumu turi būti nušluoti nuo žemės paviršiaus. Songmy buvo vienas iš tokių kaimų. Jis nebuvo vienintelis sunaikintas kaimas. Jų sunaikinta dešimtai, šimtai. Kiek juose žuvo nekaltų civilių žmonių, niekas dar nežino. Gal kada nors ateityje ir paaiškės.

Tokia politika nustatyta Washingtone. Ji tebėra nepakeista. "Vietkongų kontroliuojami kaimai" tebenaikinami be jokio pasigailėjimo ir šiandien.

Valstybės sekretorius "pataiso"

BUVO kalbama, kad prezidentas Nixonas yra davęs Kongresui užtikrinimą, jog mūsų vyriausybė nesirodo šiąsi ir nesiųs armijos į Laosą. Kai kas buvo pradėję tuo tikėti. Spaudoje buvo pradėta plačiai tą idėją propaguoti.

Tų kalbų, matyt, išsigando pats prezidentas. Tik taip galima suprasti jo įsakymą valstybės sekretoriui Rogers tokias kalbas "pataisyti." Matyt, kas nors kitas jau yra planuojama. Nebūtų sveika, jeigu už dienos kitos pasirodytų, kad tos kalbos buvo leidžiamos Amerikos žmonių apgaudinėjimui. Todėl valstybės sekretorius Mr. Rogers ir sako, kad prezidentas tokio užtikrinimo niekam nėra davęs, kad vyriausybė nėra niekam tokio pažado sudėjusi. Ką prezidentas sakė, tai kad mūsų vyriausybė tik šiuo laiku neturi plano siųsti Amerikos gimuliuotą žemės jėgą į Laosą. Bet tai nereiškia, kad ji jos nepasiųs, jeigu "iškilis reikalas," jeigu pasirodys, kad Laos vyriausybė nebesilaiko prieš Pathet Lao. Vadinasi, tie, kurie buvo toms kalboms patikėję, tapo skaudžiai apgauti. Laosas gali virsti antruoju Pietų Vietnamu bet kurią dieną.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

PALAIMINTI UBAGAI
DVASIOJE...

Mūsų kaimyno pranciškony "Darbininko" redaktoriai tikrai apturės "daugaus karalystę." Didesnius "ubagus dvasioje" sunku ir beįsivaizduoti. Jiems Tarybų Sąjunga jau beveik sugriuvus, tik bereikią ją palaidoti. Na, ir jie to nelengvo darbo imasi iš šėyros širdies.

Tą savo kvailą atradimą jie grindžia koku ten rusu "istoriku" Amalrik, kuris jiems į ausį pašnibzdėjęs, kad "sovietinė sistema jau svirduliuoja miriop," ir net dviemisi amžinai užkietėjusiais reakciniais kolumnistais Roscoe ir Drummond. Pastarieji pilnai jiems užtikrina, kad "visa tarybinė sistema jau kaput."

Todėl dabar "Darbininko" redaktoriams beliko tik vienas galvosūkis, būtent: kas nutiks po to, kai Tarybų Sąjunga sugrius!

Mums labai, labai gaila "Darbininko" ir jiems panašių galvočių. Žmonės gyvena patys ir savo nelaimingus skaitytojus apgaudinėja kvailomis iliuzijomis. Bent jau lietuviškiems galvočiams reikėtų atsiminti bene visų laikų didžiausią tarybinės sistemos laidotoją velionį Pijų Grigaitį. Per visus penkiasdešimt metų jis kasmet paskelbdavo Tarybų Sąjungos laidotuves. Bet, matote, kuos tos pranašystės pasibaigė. Jo jau nebėra ir gyvųjų tarpe, tuo tarpu Tarybų Sąjunga niekad nebuvo tokia galinga ir niekad taip neklesėjė, kaip šiandien. Tą matė kiekvienas, kuris dar nėra visiškai politiniai apakęs.

Smulkusis biznis nebeturį jokios ateities. Jį baigia praryti didysis biznis. Nieko nepapadės nė komercinės spaudos ašaros.

IR NUMIRUS
TEBEVEIKIA!

Panašu į didelius stebuklus. Jį mums priminė mūsų bendradarbis O. B. K. iš Chicago. Jis pamatė ir nušėbo ar išsigando SLA organe "Tėvynėje" vasario 27 d. Susivienijimo Pildomosios Tarybos oficialų pranešimą kuopoms ir nariams. Tarp kitų tarybos narių, jis pastebėjo Noros Gugienės, kaip išdininkės, vardą. Jis sako, kad Nora Gugienė mirė prieš apie 3 metus.

Ir mirus tebedaro oficialius pranešimus?! Kas gi iš tikrųjų šiandien yra SLA išdininku?

SMULKAUS BIZNIO
SUTEMOS

"The New York Times" savo vedamajame "Eroding the Life of the City" palieja visą kibirą gailiausių ašarų apie smulkiojo biznio nelaimes mūsų miestuose. Mažos privatizacijos krautuvėlės negali išsilaikyti konkurencijoje su supermarketais. Kas gi eis į mažą krautuvėlę ir mokės brangiau, kuomet te apylinkėje atsidarė milžiniška krautuvė su visais parankumais ir dar keliais centais mažesnis kainomis?

Smulkusis biznis nebeturį jokios ateities. Jį baigia praryti didysis biznis. Nieko nepapadės nė komercinės spaudos ašaros.

NEATLEIDOME,
NĖPAMIRŠOME,
NEATLEISIME!

"Komjaunimo tiesa" (sausio 27 d.) minėdama 25-ąsias metines nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos, įdėjo straipsnelį "Pragaras turi daug vardų." Jame parodoma, kiek kokiose nacių įsteigtose koncentracijos stovyklose buvo nužudyta nekaltų žmonių. Straipsnelio autorė O. Trofimova rašo:

Šis žemės pragaras turi daug vardų ir savo tragišką statistiką.

Osviencimas: 4,000,000. Buchenvaldas: 50,000. Ravensbrukas: 92,000. Zaksenhauzenas: 100,167. Dora: 15,000. Bergen Belzenas: 48,000. Helmanas: 360,000. Dachau: 31,951. Flossenbiurgas: 73,296. Belzėkas: 600,000. Maidanėkas: 1,380,000. Treblinka: 800,000. Terezienstadtas (Terezinas): 58,000. Nojenhame: 82,000. Gros Rozenas: 20,000. Stuthofas: 80,000. Nacvaileris Struthofas: 25,000. Sobiboras 250,000. Mauthauzenas: 122,766...

Vargu ar reikia aiškinti, ką reiškia šie pavadinimai, ką reiškia šie skaičiai. Jie suprantami kiekvienam mūsų planetos žmogui.

Milijonai užtroškusių dujų kameroje, sudėgintų krosnyse, nukamuočių aikštėse. Milijonai tarybinų žmonių, lenkų, čekų, slovakų, prancūzų, belgų, danų, norvegų, graikų, italų, olandų, žydų, paverstų pelenais. Milijonai senų, moterų, vaikų, karo belaisvių... Jiems nacistinės "KZ" buvo pragaras, kuris reiškė vieną: mirtį.

Ar galima užmiršti skausmą? Ar galima užmiršti Hitlerio ir jo parankinių nusikaltimus taikai ir žmonijai? Veltui bando kai kurie veikėjai prie Reino šiandien išteisinti ruduosius žudikus. Pasaulio tautos tegali atsakyti: Nepamiršom! Neužmiršim! Neatleisim!

1936-1945 m. Tais metais Vokietijoje ir nacistų okupu-

tose Europos teritorijose buvo 22 koncentracijos stovyklos. Ir daugiau kaip du tūkstančiai jų filialų. Žemė, kur jos stovėjo, padengta nukankintųjų pelenais. Kiekviena stovykla buvo pragaras. Ir vis dėlto žmonijos istorija nežino kito tokio mirties kombinato, kaip Osvencimas, kur nedidelėje teritorijoje buvo pralietas šitiekos žmonių kraujas.

Pragaras turi daug vardų. Bet jo tarnai turi atsiminti — po Osvencimo buvo Niurnbergas.

O. Trofimova

GYDYTOJAS
IRGI ŽMOGUS!

Vilniaus "Tiesoje" (kovo 6 d.) universiteto docentė Dalia Tamulevičiūtė straipsnyje "Gydytojas ir ligonis" duoda gražių pamokų. Ji rašo:

Nepateisinama, bet būna, kad poliklinikos gydytojas, tinkamai neapžiūrėjęs ligonio, išrašo jam vaistus, abejingai išklauso nusiskundimų, greit uždaro jį iškvietusių namų duris. O juk jis čia buvo laukiamas kaip viltį nešąs žmogus. Lygiai taip pat nepateisinama, kai gydytojas siurkštus, nekantrus, nenuoširdus. Tai labai blogai nuveikia ligonį. Kiekvieno žmogaus psichika labai jautri aplinkai, kito žmogaus žodžiui, elgesiui. Tuo labiau ligonio.

Be abejo, svarbu ne tik gydytojo žodžio jėga. Reikšmę turi visa gydytojo asmenybė: jo elgesys, tvarkingumas, susikaupimas, moralė, charakteris, profesinės žinios, erudicija, sugebėjimas suprasti ligonį. Gydytojas privalo žiūrėti į kiekvieną ligonį kaip į asmenybę su vienokiais ar kitokiais charakterio bruožais, turi stengtis tą asmenybę pažinti.

Daug reikalaujant iš poliklinikos gydytojų, reikia atsisveikinti ir jį darbo sąlygas. Gripo ar kitokių epidemijų metu stinga laiko nuodugnai apžiūrėti ligonius. Neįmanoma išklausti visą ligonio pasakojimą. Blogai, kai ligonis nemoka ir nesistengia suprasti, kad gydytojas — taip pat žmogus, kad po visų iškvietimų ir priėmimų poliklinikoje jį laukia šeima, kad ir gydytojo sveikata nėra geležinė, kad ir jis gali susirgti. Ir štai skundas: "Jūsų poliklinikos gydytojas kartu matavo temperatūrą ir išklaušė širdį bei plaučius, per 2-3 minutes iš-

GERŲ IR ILGŲ JAM METŲ

Dailininkas K. Naruševičius

Pažįstu jį jau labai seniai. Kai buvau mokinukas, jis mokytojavo. Kadangi ir mano tėvukas buvo pedagogas, o dar gyvenome kaimynystėje, Kazys Naruševičius dažnokai užsukdavo.

Ir štai aš vėl Panevėžyje, toje pačioje ramioje Varpo gatvelėje. Mane pasitinka ta pati gerai pažįstama šypsena.

Vartau visą pluoštą dailininko akvarelių, ir tarsi vis daugiau pavasariškos saulės kambarin pasilieja. Štai balta pavasario žieduose paskendusios obelis, Palangos pušynas su šviesiais namelių siluetais. Saulės nupliekusi jūra. Tarsi vidinė šviesa spindintys miesto namų stogai, Kokie panašūs į autorių kūrinius!

Kazys Naruševičius gimė ir augo netoli Panevėžio, Trakų kaime. Tėvas gyveno galulaukėj, turėjo ketvirtą hektarų žemės, bet šiaip taip išmokė sūnų. Dar Panevėžio vyrų gimnazijos šeštoje klasėje jis pamilo tapybą ir — visam gyvenimui. Karo išvakarėse išvyko į Vilnių ir pradėjo studijas Dailės akademijoje.

Jo mokslai, griūvant pasauliams ir sprogdant bomboms, užsitęsė net devynerius metus. Nors ir dažnai stigdamas duonos, netikras dėl rytdienos, jis nepasitenkino vien Dailės akademija ir trejetą metų klausė meno istorijos paskaitų universitete.

Baigęs išsiprašė į Panevėžį, neš susirgo mama. Po jos atgūlė tėtis. Visą likusį laiką tekdavo atiduoti mokiniams, kuriems dėstė piešimo pagrindus. Tapybai laiko nebelikdavo.

Vėl į rankas paėmė teputką tik prieš aštuonetą metų. Vis dažniau jo vardas pasirodo respublikinėse ir mažesnėse parodose. Dabar K. Naruševičių jau laiko pačiu autoritetingiausiu Panevėžio menininku, kuris

rašė vaistus ir išėjo. Šitokiu elgesiu sunervino mano žmoną, kuri norėjo smulkiau pasakoti apie mano ligą. Komentariai nereikalingi. Kai gydytojas kartu matavo temperatūrą ir išklaušė širdį bei plaučius, per 2-3 minutes iš-

Ž V A K I D Ė

Gimimo dieni žvakidė

Kaip dovaną mielą gavai.

Vos akys žvakės tas išvydo,

Dėl jų nejučia nudžiugai:

Kaip įžvalgūs tavo draugai!

Jos primena amžių, kai žmonės

Nebėgo taip, neskubėjo,

Jie valandą laisvą turėjo,

Kai idėjomis, viltimis ir svajonėms

Dovanos tokios tau reikėjo!

Kai plieskia elektros lempos,

Kai laksto patrakus minia,

Ir tu — tarsi scenoj prie rampos,

Šios žvakės menkutė liepsna

Liepia tau neskubėti triukšme.

Ne smilkalus žvakės šios mena,

Ne altorių auksuotą bažnyčioj,

Ne kanciją, kurią išgyveno

Ligonis, uždegus grabnyčią,

Be pagalbos dūminę gryčioj.

Jos mena, kad žmogui paskirta

Gyventi tikslams pažangos,

Kad per savo triušą ir mirtį

Jis artintų be atvangos

Žmonijai erą taikos.

Spinduliai ramūs pasklidę

Gyventi svajom tave moko.

Dėkingas esi, kad žvakidė —

Reikalingą dovaną tokią —

Gavai tu elektros epochoj.

J. Šimonis

jaunimą gali daug gero išmokyti.

— Rudeniop Vilniuje žu-matės suruošti stambiausią savo parodą,—pasakoja šeiminkas. — Darbų daug. Tiesa, galėčiau ir dabar atrinkti geriausias — jau turiu apie du šimtus akvarelių ir apie šimtą paveikslų. Bet noriu nutapyti dar geresnių. O to laiko nenuspėsiu. Dieną užimtas vaikų dailės mokykloje. Lieka vienas kitas vakaras, visaras atostogos ir dar keli rudens mėnesiai, kada — ačiū Dailininkų sąjungai — gaunu kelialapį į Palangą, į Kūrybos namus ir galiu visiškai atsidėti tapybai.

— Esu peizažistas, — tęsia jis. — Anksčiau mėgau panoramą — pliačias apylinkes su laukais ir upe-liais. Dabar "imu" siauresnį vaizdą. Ypač man artima urbanistika. Turėdamas valandą kitą kakur neišsiruosi, tai užsikari kur ant naujai statomo namo stogo ir pieši. O tokiam darbu labiausiai tinka akvarelė. Po akvarelės ir aliejum tapyti paveikslai kur kas geresni išėina.

Kazys Naruševičius pradėjo naują penkiadesimtmetį. Tai palinkėkime jam gerų ir ilgų metų, kūrybinio įkvėpimo ir tokios pat šviesios nuotaikos. Kas gyvena šypsodamas, tas niekad nesensta.

Eg. Baleišis

KRISLAI

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

tucijos, turėjo būti nubaustas Trumanas ir turėtų būti dar skaudžiau baudžiamas Nixonas.

Garsiosios karinės West Point mokyklos leitenantas Louis P. Font nori pasitraukti iš armijos. Jis esąs kietai įsitikinęs, kad šis Vietnamo karas yra neteisingas ir nemoralus karas, ir kad jis nenori jame dalyvauti jokioje formoje.

Bet ar jį geruogi paleis? Leitenantas Font yra drąsus vyras. Jį nuosirdžiai pasveikins visi karo priešai.

Visi pranešimai iš Japonijos byloja, kad pasaulinė paroda (Expo 70") Osakos mieste bus bene pati didžiausia ir šaunusiausia visoje istorijoje. Bet laimingų amerikiečių ją pamatyti bus ne daug. Taip pat nedaug ir europiečių galės pasinaudoti ta proga.

Japonija labai toli. Kuris gi vidutinis pilietis išėstės ar parnorės išleisti mažiausia didelę tūkstantinę dolerių, kad pamatytų kad ir gražiausią parodą?

Nors Georgijos valstijos gubernatorius Maddox yra pavojingas rasistas ir užkietėjęs reaktininkas, bet gaila buvo televizijoje jį matyti apsisiaurojusį. O jis iš tikrųjų verkė, pranešdamas, kad jo 26 metų sūnus suareštuotas kaip plėšikas.

Minneapolis.—D. Cristian nuo per didelio cigarečių rūkymo visai sugadino plaučius. Operacijos pagalba jis gavo abu naujus plaučius.

Londonas.— Jungtinės Valstijos siūnia du šarvuotus laivus manevrams į Juodąją Jūrą.

VLADIMIRO LENINO

Laiškas Amerikos darbininkams

Sis Lenino laiškas arba kreipimasis į Amerikos darbininkus buvo rašytas 1918 metų rugpjūčio mėnesį. Laikai buvo baisiai sunkūs. Iš vienos pusės, pakėlė galvą kontrrevoliucija, iš kitos pusės — talkininkai su Jungtinėmis Valstijomis priešakyje pradėjo ginkluotą intervenciją kontrrevoliucijai padėti nuversti Tarybų valdžią. Lenino laiško tikslas buvo, aišku, laimėti Amerikos dirbančiosios liaudies simpatijas jaunutei darbo liaudies valstybei ir jos tikslams. Dabar sunku pasakyti, kokią įtaką į šios šalies dirbančiuosius šis laiškas padarė. Bet laiškas yra didžiausias istorinės svarbos dokumentas, ir mes jį pateikiame "Laisvės" skaitytojams ryšium su Lenino 100-osiomis gimimo metinėmis.

Redakcija

Draugai! Vienas rusų bolševikas, dalyvavęs 1905 metų revoliucijoje ir po to daug metų praleidęs jūsų šalyje, pasiūlė pats pristatyti mano laišką jums. Aš tuo meliau priėmiau jo pasiūlymą, kad Amerikos revoliuciniai proletarai yra pašaukti kaip tik dabar suvaidinti ypatingai svarbų vaidmenį, kaip nesutaikinami priešai Amerikos imperializmo, jauniausio, stipriausio, vėliausiai įsitraukusio į pasaulines tautų skerdynes dėl kapitalistų pelno pasidalijimo. Kaip tik dabar Amerikos bilijonieriai, tie šiuolaikiniai vergvaldžiai, pradėjo ypatingai tragišką puslapį kruvinojo imperializmo kruvinoje istorijoje, duodami sutikimą — vis vien, tiesioginį ar netiesioginį, atvira ar veidmainiškai pridengta, — ginkluotam Anglijos-Japonijos žvėrių žygiui, siekiant pasmaugti pirmąją socialistinę respubliką.

Naujausiosios civilizacijos Amerikos istoria pradeda vienas iš tų didžiųjų, tikrai išsivaduojamųjų, tikrai revoliucinių karų, kurių buvo tiek nedaug tarp didžiulės daugybės grobiškųjų karų, kuriuos sukėlė, kaip ir dabartinį imperialistinį karą, peštynes tarp karalių, dvarininkų, kapitalistų dėl užgrobimo žemių arba pripilėto pelno pasidalijimo. Tai buvo amerikiečių tautos karas prieš "plėšikus anglus, engusius ir laikiusius kolonijinėje vergovėje Amerika, kaip tebeengia, kaip tebelaido dar dabar kolonijinėje vergovėje tie "civilizuotieji" kraugeriai šimtus milijonų žmonių Indijoje, Egipte ir visuose pasaulio kampuose.

Nuo to laiko praėjo apie 150 metų. Buržuazinė civilizacija davė visus savo puikiuosius vaisius. Amerika užėmė pirmą vietą laisvųjų ir apsišvietusiųjų šalių tarpe pagal jungtinio žmonių darbo gamybinių jėgų išsivystymo lygį, pagal mašinų ir visų naujausiosios technikos stebuklu panaudojimą. Amerika tapo kartu viena iš pirmųjų šalių pagal prarajos gilumą tarp saujelės sujūlėjusių, skendinčių purve ir prabangoje milijardierių, iš vienos pusės, ir milijonų darbo žmonių, amžinai gyvenančių skurdo riboje, iš kitos. Amerikiečių tauta, davusi pasauliui revoliucinio karo prieš feodalinę vergovę pavyzdį, atsidūrė naujausioje, kapitalistinėje, samdomojoje saujelės milijardierių vergovėje, pasirodė vaidinanti vaidmenį samdomojo budelio, kuris, kad įtikytų turtingiesiems niekšams, 1898 metais smaugė Filipinus, prisidengdamas jų "išlaisvinimu," o 1918 metais smaugia Rusijos Socialistinę Respubliką, prisidengdamas jos "gynimu" nuo vokiečių.

Bet ketveri tautų imperialistinių skerdynių metai nenuėjo veltui. Nenuginčijami ir akivaizdūs faktai galutinai demaskavo, kad abieju plėšikų grupių, ir angliškosios ir vokiškosios, niekšai apgudinėja liaudį. Ketveri karo metai savo išdavomis parodė bendrąjį kapitalizmo dėsni, taikant jį karui tarp plėšikų dėl jų grobio dalybų: kas buvo visų turtingiausias ir visu stipriausias, tas pasipelnė ir prisiplėšė daugiau už visus; kas buvo visų silpniausias, tą plėšė kanokino, spaudė, smaugė iki galo.

Anglijos imperializmo plėšikai buvo visu stipriausi savo "kolonijinių vergų" skaičiumi. Anglijos kapitalistai neprarado nė sprindžio "savos" (t. y. jų prisiplėštos per šimtmečius) žemės, o užgrobė visas Vokietijos kolonijas Afrikoje, užgrobė Mesopotamiją ir Palestiną, pa-

smaugė Graikiją ir pradėjo plėsti Rusiją.

Vokietijos imperializmo plėšikai buvo visų stipriausi "savo" kariuomenės organizuotumu ir drausmingumu, bet silpnėsi kolonijomis. Jie neteko visų kolonijų, bet apiplėšė pusę Europos, pasmaugė didžiausią skaičių mažų šalių ir silpnų tautų. Koks didis "išsivadavimo" karas iš abiejų pusių! Kaip gerai "gynė tėvynę" abiejų grupių plėšikai, Anglijos-Prancūzijos ir Vokietijos kapitalistai, kartu su savo liokajais, socialistais, t. y. socialistais, perėjusiais į "savosios" buržuazijos pusę!

Amerikos milijardieriai buvo bene visų turtingiausi, ir jų geografinė padėtis buvo saugiausia. Jie pasipelnė visų daugiausia. Jie padarė savo duoklininkais visas, net turtingiausias, šalis. Jie prisiplėšė šimtus milijardų dolerių. Ir kiekviename doleryje matyti purvo pėdsakai: nešvarių slapčių sutarčių tarp Anglijos ir jos "sajungininkų," tarp Vokietijos ir jos vasalų, sutarčių dėl prisiplėšto grobio dalybų, sutarčių dėl tarpusavio "pagalbos" engiant darbininkus ir persekiojant socialistus-internacionalistus. Kiekviename doleryje — purvo grumstas nuo "pelningų" karinių tiekimų, turtingųjų kiekvienoje šalyje turtoilus ir skurdinusių neturtinguosius. Kiekviename doleryje yra kraujo pėdsakai — iš tos kraujo jūros, kurią pralėjo 10 milijonų užmuštų ir 20 milijonų suluošintų žmonių didžiojoje, kilnojoje, išsivaduojamojoje, šventojoje kovoje dėl to, ar Anglijos ar Vokietijos plėšikui teks daugiau grobio, ar Anglijos ar Vokietijos budeliai pasidarys pirmieji viso pasaulio silpnųjų tautų smaugėjų tarpe.

Jei vokiškieji plėšikai pasiekė rekordą savo karinių susidorojimų žvėriškumu, tai angliškieji pasiekė rekordą ne tik prisigrobtų kolonijų skaičium, bet ir savo pasibiaurėtinu veidmainiškumu rafinuotumu. Kaip tik dabar Anglijos-Prancūzijos ir Amerikos buržuazinė spauda skleidžia daugeliu milijonų egzempliorių melą ir šmeižtą apie Rusiją, veidmainiškai pateisindama savo grobišką žygį prieš ją siekimu neva "apginti" Rusiją nuo vokiečių!

Norint paneigti šį šlykštų ir niekšikų melą, nereikia daug kalbėti: užtenka nurodyti vieną visiems žinomą faktą. Kai 1917 metų spalio mėnesį Rusijos darbininkai nuvertė savo imperialistinę vyriausybę, Tarybų valdžią, revoliucinių darbininkų ir valstiečių valdžią, atvirai pasiūlė teisingą taiką, be aneksijų ir kontribucijų, taiką visiškai laikantis teisių lygybės visoms nacijoms, — pasiūlė tokią taiką visoms kariaujančioms šalims.

Kaip tik Anglijos-Prancūzijos ir Amerikos buržuazija nepriėmė mūsų pasiūlymo, kaip tik ji atsiskėdė net kalbėtis su mumis apie visuotinę taiką! Kaip tik JI išdavikiškai pasielgė visų tautų interesu atžvilgiu, kaip tik ji užtėšė imperialistines skerdynes!

Kaip tik ji, savo išskaičiavimus siėdama su tuo, kad vėl įtrauktų Rusiją į imperialistinį karą, nusišalino nuo taikos derybų ir tuo paliko laisvas rankas tokiems pat plėšikiškiems Vokietijos kapitalistams, kurie primetė Rusijai aneksionistinę ir prievartinę Bresto taiką!

Sunku įsivaizduoti šlykštesnį veidmainiškumą negu tas, su kuriuo Anglijos-Prancūzijos ir Amerikos buržuazija suverčia "kalte" dėl Bresto taikos mums. Kaip tik kapitalistai tų šalių, nuo kurių priklausė paversti Bresta visuotinėmis derybomis dėl visuotinės taikos, kaip tik jie ir stoja mūsų "kaltintojais"! Anglijos-Prancūzijos imperializmo maitvanagai, pralobę iš kolonijų plėšimo ir iš tautų skerdynių, nutėšė karą štai jau beveik ištisus metus po Bresto, ir kaip tik jie "kaltina" mus, bolševikus, pasiūliusius teisingą taiką visoms šalims, — mus, suplėšiusius, paskelbusius, iškėlusius visuotinei gėdai slaptąsias nusikalstamas sutartis tarp buvusio caro ir Anglijos-Prancūzijos kapitalistų.

Viso pasaulio darbininkai, kad ir kurioje šalyje jie gyventų, sveikina mus, pritaria mums, ploja mums už tai, kad mes sutraukėme imperialistinių sąitų, imperialistinių nešvarių sutarčių, imperialistinių grandinių geležines grandis, — už tai, kad mes ištrūkome į laisvę, ryž-

damiesi dėl to pakelti sunkiausias aukas, — už tai, kad mes, kaip socialistinė respublika, tegu imperialistų ir iškamuota, apiplėšta, pasilikome už imperialistinio karo ribų ir viso pasaulio akivaizdoje iškelėm taikos vėliavą, socializmo vėliavą.

Nenuostabu, kad tarptautinių imperialistų gauja neapkenčia mūsų už tai, kad jie "kaltina" mus, kad visi imperialistų liokajai, jų tarpe mūsų dešinieji eserai ir menševikai, taip pat "kaltina" mus. Iš tų imperializmo sarginių šunų neapykantos bolševikams, kaip ir iš visų šalių sąmoningųjų darbininkų pritarimo, mes semiamės naują įsitikinimą mūsų reikalo teisumu.

Tas ne socialistas, kas nesupranta, jog tam, kad būtų nugalėta buržuazija, kad valdžia pereitų darbininkams, kad prasidėtų tarptautinė proletarinė revoliucija, galima ir reikia nepabūgti jokių aukų, jų tarpe ir dalies teritorijų aukos, sunkių, iš imperializmo patirtų pralaimėjimų aukos. Tas ne socialistas, kas darbais neįrodė esąs pasiryžęs didžiausioms aukoms iš "jo" tėvynės pusės, kad tik socialistinės revoliucijos reikalas būtų faktiškai pastūmėtas pirmyn.

"Savo" interesams, t. y. siekdami iškovoti pasaulinį viešpatavimą, Anglijos ir Vokietijos imperialistai nevengė visiškai nusiaubti ir pasmaugti visą eilę šalių, pradėdant nuo Belgijos ir Serbijos, toliau imant Palestiną ir Mesopotamiją. Na, o socialistai "savo" interesams, t. y. siekdami išvaduoti viso pasaulio darbo žmones iš kapitalo jungo, iškovoti visuo-

MŪSŲ ROJUJE

GRAŽI TU MANO BRANGI TĖVYNĖ

Yra daug nuostabių žemės kampelių. Bet Jūs ap-lankykite ir Rojų, tikrą žemiškąjį rojų, esantį ežerino-groje, kalneliais nusėtoje, pušynėliais iškaišytoje Rytų Lietuvoje, netoli Dūkšto. Aplankykite pavasarį, kai siaučia balta žydinčių obelių pūga, vasarą, kai saulėje sirpsta uogos, rudenį, kai vaismedžių šakos linksta gantos dovanomis...

Nukeliaukime į Rojų! Nuo medinio namo mansardos, apraizgytos vynuogėmis, kiek akys aprėpia — uogynai ir sodas. Šiaurinėje pusėje, už geležinkelio sankasos — Beržininkų ežerėlis, vakaruose — lazdynais apaugusios kalvos. Rojus — prieš mūsų akis.

Jaunų eglaičių alėja vedama prie granitinio posto, nuo kurio žvelgia susimąšusio, barzdoto žmogaus biustas. Profesoriaus Adomas Hrebnickis...

PUIKYBĖS LIGONYS

Jeigu puikybės liga prislegia žmogų, Apnuodija kiekvieną jo porą, Ir jeigu lydi jį sėkmė taipogi, Suteikia jam dar aureolę orią, Jis aklas darosi visai, Jis tampa kurčias ištaisai, Kas žingsnis elgias įžiliai.

Jisai nemato, kas aplinkui vyksta, Negirdi, kam sunku, kas kenčia klaičiai; Jis amžinai ant ko nors pyksta, Pasaulį visą koneveikia, keikia, Jis šaukia, jog jį nekaltai Likimas nusikriaudė piktai, Ir keršija visiems už tai.

Lyg paikas paukštis — kurtinys jis tampa, Kuris miške tegirdi savo juoką; Tarsi dienos šviesoj žvelgiaš iš kampo Jis primena apspangėlių apuoką, Bet girias, skelbias išdidžiai: Gudriausias už visus jisai Ir tuo gardžiuojasi patsai.

Slaugyti psichinį ligonį toki, Jo užgaidoms įtik sunku be galo, Bet slaugės prisitaiko ir pašoka Pririekus pagal grojamą dūdele, Tik į ligonines, deja, nūnai Jie netelpa gana dažnai Ir jų mažėjant nematai.

tinę tvirtą taiką, jie turi laukti, kol rasis kelias be aukų, jie turi bijoti pradėti mūši, kol bus "garantuotas" lengvas pasisekimas, jie turi labiau vertinti "savosios," buržuazijos sukurtos, "tėvynės" saugumą ir neliečiamybę negu pasaulinės socialistinės revoliucijos interesus? Triskart yra verti paniekos tie tarptautinio socializmo chamai, tie buržuazinės moralės liokajai, kurie taip galvoja.

Anglijos-Prancūzijos ir Amerikos imperializmo plėšrieji žvėrys "kaltina" mus "susitarimu" su Vokietijos imperializmu. O, veidmainiai! O, niekšai, kurie šmeižia darbininkų vyriausybę, drebėdami iš baimės dėl to pritarimo, su kuriuo žūri į mus "jų" pačių šalių darbininkai! Bet jų veidmainystė bus demaskuota. Jie apsimeta nesuprantą skirtumo tarp "socialistų" susitarimo su buržuazija (sava ir svetima) prieš darbininkus, prieš darbo žmones, ir susitarimo savo buržuaziją nugalėjusiems darbininkams apsaugoti su vienos spalvos buržuazija prieš kitos nacionalinės spalvos buržuaziją tam, kad proletariatas išnaudotų priešingumą tarp įvairių buržuazijos grupių.

Iš tikrųjų kiekvienas europietis puikiai žino šį skirtumą, o amerikiečių tauta, kaip aš tuoj parodysiu, ypatingai ryškiai jį "pergyveno" savo pačios istorijoje. Susitarimai susitarimams nelygu, yra fagots et fagots*, kaip sako prancūzai.

* daiktas daiktui nelygu. Red. (Bus daugiau)

Rojus ir Adomas... Bet pradžia truputį istorijos. ...Daugiau kaip prieš septynis dešimt septynerius metus ant kalnelio Beržininkų galukaimėje klegė būrų jaunimo. Tai buvo Hrebnickio draugai iš Peterburgo. Į Adomo uošviją jie atvažiuojo pasižiūrėti salėje sirpsta uogos, rudenį, kai vaismedžių šakos linksta gantos dovanomis... Nuo tada ši vietovė — sodas bei sodyba — ir buvo pavadinta Rojumi. Adomas Hrebnickis čia ėmė kurti pomologinį sodą. Rojuje esančio A. Hreb-

nickio memorialinio muziejaus dokumentai rodo, kad pirmasis Lietuvoje pomologinis sodas buvo kuriamas keturiolika metų. Tapęs jau profesoriumi, garsiu mokslinių veikalų autoriumi, Adomas Hrebnickis iš Peterburgo nevažiuodavo atostogų niekur kitur, kaip į Rojų. Dirbo, plėtė sodą, mokė aplinkinius valstiečius globoti vaismedžius. 1906-1914 metais, sodo klestėjimo laikotarpiu, 14 hektarų plote augo 437 skirtingos obelių, 82 trešnių bei vyšnių, 154 kriaušių ir 116 slyvų veislių.

Rojus klestėjo, kol neprasidėjo karų audros. Vos spėjęs atsigausti po pirmojo pasaulinio karo nuniokojimų, sodas, kai Tarybų Lietuvą okupavo hitlerininkai, buvo vėl kertamas malkoms, žemė dirvonavo, apaugo krūmais. 1941-aisiais, užėjus sunkių negandų metui, profesorius Adomas Hrebnickis amžinai užmerkė akis. Rojus liko be šeimininko.

Naujesiems sodininkams, pradėjusiems atkurti Rojų, karo suirutė tepaliko 12 obelių ir vieną kriaušių veislę. Reikėjo viską pradėti nuo A. Hrebnickio surinktos pomologinės medžiagos aiškino, studijuoti mokslininko archyvinį palikimą, kurį sunkiomis sąlygomis išsaugojo profesorius duklė Marija (mirė 1969 m. lapkričio mėn.). 1959 metais sukūrus valstybinį medelyną, kurio teritorijon pateko ir A. Hrebnickio sodas, čia vėl užvirė mokslinis darbas. Toli ir įvairiomis kryptimis nusi-driekė nu o Rojaus maršrutai, kuriais į šį nuostabių Lietuvos kampelių, keliauja naujos vaismedžių bei uogakrūmių veislės! Ūkis užveisė didžiulį vaismedžių medelyną, jį puošia daugiau kaip 200 hektarų sodas.

Dabar Rojus tapo stambiu selekcijos centru. Uogakrūmių sąrašą žymiai praturtino čia išvestos ir

Dumbliai ir grybeliai vulkano žiotyse

Antarktikos vandenyse, už 1,000 mylių nuo Pietų Amerikos žemyno yra nedidelė vulkaninė sala Desepšn. 1967 m. šioje saloje įvyko ugnikalnio išsiveržimas, ir lava sudegino viską, kas gyva. Šiuo metu ši sala, mokslininkų nuomone, primena poliarinius Marso rajonus, todėl, praėjus dviem metams po ugnikalnio išsiveržimo, čia atvyko tyrinėtojai. Mikrobiologas R. Kameronas sukietėjusios lavos paviršiuje ir plyšiuose surado dumblį, grybelių ir bakterijų.

Dr. Kameronas ir jo koleka dr. R. Benua išvyveno šioje saloje šešias savaites ir iš jos pasitraukė šių metų vasario mėn., prieš pat prasidedant naujam ugnikalnio išsiveržimui. Ugnikalnio šlaituose jie nerado jokios augalijos, tačiau trijuose pagrindiniuose krateriuose jie aptiko jūrų dumblį. Dauguma pavyzdžių buvo surinkta prie pat kraterio žiočių. Čia surinktuose pavyzdžiuose buvo spalvotųjų termofilinių (šilumamėgių) bakterijų.

Šių tyrimų tikslas buvo patikrinti, kokios gyvybės formos gali egzistuoti tokiomis žiauriosiomis aplinkos sąlygomis. Mokslininkai galvoja, kad panašios sąlygos turėtų būti ir Marse, vadinasi, ten galima tikėtis rasti nors paprasčiausių gyvybės formų.

Rio de Janeiro. — Brazilijos lektuvas įkrito į Guajarą įlanką, eksplodavo ir 37 žmonės užmušė.

Berlynas. — Humboldt universitetas suteikė amerikiečiui negruvi artistui Paul Robsonui garbės doktorato titulą. Jo vardu Berlyne gyvuoja choras, turis 50 dainininkų.

atrinktos naujos veislės. Keletas raudonųjų ir juodųjų serbentų naujųjų veislių iš Rojaus plačiai pasklido po daugelio šalių sodus. Braškių kolekcijoje yra arti šimto veislių, duodančių didžiules ir skanias uogas.

Čia pirmą kartą pasaulyje atlikta eksperimentinė agrastų mutagenozė. Šio bandymo autoriui — prof. Hrebnickio "ipėdiniui" biologijos mokslų kandidatui A. Ryliskuiiui pavyko gauti nedygliuotų agrastų atmainą, kurių šakeles galima glostyti ranka. Nuo neduriančių krūmų žymiai patogiau derlių nuimti ir pačius krūmus prižiūrėti. Jauno Lietuvos selekcininko darbas susidomėjo Olandijos, Kanados, Anglijos mokslininkai, Vengrijos ir Čekoslovakijos biologai.

Rojuje, kurį kasmet aplanko apie 5,000 žmonių, auga Draugystės parkas. Tokia tradicija — kiekvienas, ilgiau čia pabuvojęs, pasodina parke medelį. Jau daug žaliuoja klevų ir ažuolukų, beržų ir liepaičių, kuriuos pasodino Rojuje praktiškai atlikę studentai, čia sveičiavę mokslininkai, žurnalistai, įvairiausių profesijų turistai. Pirmąjį spalio sekmadienį svečiai plaukė plaukia į Rojų, į kasmetinę Draugystės parko bičiulių šventę. Juozas Budrys

J. Vagietis

Sveikinimai Liet. Koop. Spaudos Bendrovės Suvažiavimui

(Tąsa)

Sveikiname LKS B-vės dalininkų suvažiavimą, linkime gražių sekmių—dar ilgai gyvoti ir skleisti gražią pažangą. Čia randate dovaną \$25 nuo LLD 185 kuopos. Draugiškai, J. Grybas, sekr.

Draugai: Siunčiu čekį sumoje \$100.00. Tai auka nuo Adomo Dagio. Jis dabar sergantis žmogus, bet visvien rūpinasi mūsų spauda. Linki "Laisvei" dar ilgiausių metų gyvavimo. Draugiškai, Ksavera Karosienė, San Leandro, Calif. (Adomas Dagis, anksčiau gyvendavo New Yorke, ir buvo gerai žinomas tarpe newyorkiečių. Dabartiniu laiku gyvena San Francisco, Calif. Dėkojame jam už gausią auką ir linkime sustiprėti sveikatoje.—Adm.)

Lith. Coop. Publ. Soc., Inc., shareholders meeting: Greetings and best wishes for a successful meeting and a fruitful discussion and plans for the future! Enclosed is our donation, \$10. Sincerely, Amelia and Walter Yuskevich, Stamford, Conn.

Brangūs šerinkai! Sveikinu visus ir linkiu gerų pasėkmių "Laisvės" palaikymui. Čia yra \$10. Draugiškai, J. Kasparavičius, Baltimore, Md.

Sveikinu LKS B-vės suvažiavimą, linkiu kad išdirbtumėt tinkamus planus išlaikymui "Laisvės" ateinančiais metais. Čia randate \$5. Draugiškai, J. Bimba, Hawthorne, N. J.

LLD 11 kp. sveikina dalininkų suvažiavimą, linkime geriausių pasėkmių svarstyme "Laisvės" reikalų. Čia randate \$60. Aukojo:

- LLD 11 kp. \$25.00
- J. Petkunas 5.00
- F. Petkunas 5.00
- Al. Miliauskas 5.00
- K. Daugela 5.00
- J. Jaskevičius 5.00
- Po \$2: F. Petrauskas, L. Ausiejus, M. Sukackienė.
- Po \$1: V. Žitkus, J. Senkus, J. Jakaitis, J. Miškienė.

"Laisvės" vajuos dovaną \$10, priskaitykite prie Worcesteriečių aukų. Draugiškai, J. Jaskevičius. Viso bus \$70.

"Laisvės" suvažiavimui—Gerb. Dalininkai: Mes, miamečiai ir mūs svečiai "L." skaitytojai, sveikiname jus, kurie šiandien suvažiavote aptarti laikraščio "Laisvės" reikalus ir jos tolimesni leidimą. Mes, kaip ir jūs, didžiai vertiname mūsų laikraščio reikšmę pažangiam lietuvių judėjimui. Mes žinome, kad jūs padarysite geriausius tarimus "Laisvės" ateičiai. Kad mūsų linkėjimai būtų svaresni, čia siunčiame bent mažą dovanėlę, sumoje \$139.

- J. S. Šukaičiai \$25.00
- A. M. Valilioniai 10.00
- F. H. Mankauskai 10.00
- J. M. Kanceriai 10.00
- J. Balčiūnas 5.00
- V. Bovinas 5.00
- J. H. Šarkiūnai 5.00
- P. Šuplevičius 5.00
- K. Pempė 5.00
- E. Račis 5.00
- S. Vaineikis 5.00
- J. M. Paukštaičiai 5.00
- J. M. Koch 5.00
- S. Kanapė 5.00
- M. F. Kvietkai 5.00
- R. M. Chuladai 5.00
- Anna Daukus 3.00
- E. Kazlauskas 3.00
- Po \$2: V. Mikulėnas, S. Grublin, M. Clee, Ig. Urbonas, P. Urbonaitė.
- Po \$1: P. Gasper, J. Daugirdas, A. P. Gabrėnas, E. Jackim, J. Augutienė, H. Žekonienė, S. Zutra, A. Bečienė. Draugiškai, V. Bovinas, Miami, Fla.

Sveikinu Spaudos Bvės suvažiavimą, linkime geriausios sėkmės tarimuose. Čia randate mūsų dovaną \$20. Draugiškai, J. ir M. Dajotai, Benld, Ill.

Liet. Koop. Spaudos B-vės Suvažiavimui, New Yorke. Mieli Delegatai-tės! Varde Lietuvių Literatūros Draugijos Montrealo kuopos, siunčiu širdingiausių sveikinimus ir geriausių linkėjimus kuosekmingiausiai praveisti gerus tarimus dėl spaudos gerovės. Su sveikinimu siunčiu čekį \$25. Draugiškai, L. Kisielis, LLD kp. sekr., Montreal, Canada.

Sveikinu dalininkų suvažiavimą su \$10, atminčiai mano mylimo gyvenimo draugo Vincento Kazlausko. Jis dalyvaudavo suvažiavimuose ir prisidėdavo su nuomone ir dovana. Jis sakėdavo, svarbu yra kiekvienam tai prisidėti prie išlaikymo laikraščio "Laisvės." Su Pagarba, Anna Kazlauskienė, Carle Place, N. Y.

Gerbiamieji: Amerikos Liet. Moterų Kultūros draugijos Tarptautinės moters dienos minėjime surinkta aukų LKS B-vės dalininkų suvažiavimui. Sveikina: LLD 146 kp. \$10.00

- J. Povilaitis 5.00
- A. Jonikienė 5.00
- M. Friberg 5.00
- F. Danik 5.00
- V. Preikša 5.00
- K. Danyla 5.00
- J. P. Kubelskiai 5.00
- E. A. Butkiai 5.00
- W. M. Pleckaičiai 5.00
- P. Deveikis 5.00
- Frances Dauderis 5.00
- M. Bagdonas 5.00
- G. M. Montvilai 5.00
- Leo. Markevich 5.00
- A. Samuolis 3.00
- J. P. Keller 3.00

Po \$2.: A. Dočkienė, M. Senkus, Izd. Mockus, M. Widra, K. Solomon, M. Wasell, V. Urbikas, G. K. Budris, A. J. Pauliukai, A. Černauskienė, A. Staškienė, J. M. Keller, Estelle, Bogden, H. Bördner, Bridgeportietis, M. Mekšrienė.

Po \$1: M. A. Garbiai, A. Brazis, U. Juodaitienė, Eva Prakup, A. Liutkauskas, M. Slenciauskiene, F. Galinauskienė, Ant. Butkienė, F. Norbutienė, A. Bačkienė, P. Margis, P. Butkus, M. Valaitis, M. Dilis.

Dar gauta daugiau: Albertina Jakienė \$10.00
LLD 19 kp. 10.00
Antanas Grina 5.00
Viso čia rasite \$157. Su geriausiais linkėjimais, J. Mazeika, Chicago, Ill.

Gerbiamieji: Gaila, kad nebegaliu su Jumis sykiu būti, visokios negalės slėgia. Atšvėsdamas savo 85 m. gimtadienio sukakti sveikinu suvažiavimą su \$10. Tai mažas trupinėlis nuo senojo žemaičio—buvusiojo "Laisvės" korektoriaus. Jonas Barkus, Brooklyn, N. Y.

Sveika Lilija! Laimėtą dovaną \$30, kaip "Laisvės" vajininkas LLD 45 kuopos, aukoju sveikindamas dalininkų suvažiavimą, linkėdamas sėkmingai praveisti naudingus tarimus. Linkiu dar ilgai laikraščiu "Laisvei" gyvuoti. Draugiškai, Povilas Alekna, St. Petersburg, Fla.

Gerbiami draugai! Šiuomi siunčiu čekį sumoje \$13, tai mūsų sveikinimas dalininkų suvažiavimui.

- Kazys Genys \$10.00
 - B. Tuškevičius 3.00
- Geriausius linkėjimų visiems! Draugiškai, Kazys Genys, Scranton, Pa.

Brangūs draugai delegatai! Mano noras ir manau, kad ir jūsų visų noras, tai kad "Laisvė" gyvuotų dar per daugelį metų ir tęstų apšvietos darbą ant toliaus. Laimės dėl visų! Čia randate \$25. Draugiškai, Juozas Stanelis, St. Petersburg Fla.

Miela drauge! Linkime visiems "Laisvės" kolektyvui geros sveikatos ir ilgus metus gyvuoti. Čia randate \$10. Alex ir Domicelė Veliškai, Albertson, N. Y.

LKS B-vės suvažiavimui, Draugai ir Draugės! Sveikiname jus čia susirinkusius ir pasitikime, kad padarysite gerus tarimus dėl "Laisvės" palaikymui ateinančioms metams. Taip pat linkime visiems energijos ir darbuotis, ir geros sveikatos, kad galėtume sekantiems metais susirinkti. Čia randate \$35.

- LLD 54 kuopa \$15.00
 - Ig. A. Bečiai 10.00
 - K. Paciūnas 5.00
 - V. Paulauskas 5.00
- Draugiškai, LLD 54 kp., fin. sekr., K. Paciūnas, Elizabeth, N. J.

Gerbiamas "Laisvės" redaktorium: Šiuomi sveikinu jus ir jūsų pagalbininkus, linkiu visiems stiprios sveikatos sulaukti "Laisvės" 60 m. jubiliejaus. Čia randate \$5. Draugiškai, Anna Norkus, Detroit, Mich.

- Nuo kitų gauta:
- LLD 198 kp., Oakland, Calif. \$100.00
 - Mary Zeakus, Rockville, Md. 11.00
 - Mary Stašienė, Cambridge, Mass. 5.00
 - J. J. Jordan, Three Bridges, N. J. 5.00
 - P. M. Šolomskas, Brooklyn, N. Y. 5.00
 - W. A. Malin, Brooklyn, N. Y. 5.00
- (bus daugiau)

Cenzūroja laiškus iš užsienio

St. Louis, Mo.— Dienraštis "Post-Dispatch" paskelbė sensacinę žinią, kurios pirmiau niekur negirdėjome. Jis rašo, kad pašto raštinių departamentas išleido naujas reguliacijas, suteikdamas teisę iš užsienio atėjusiems laiškus atidaryti ir cenzuruoti.

Cenzuravimas jau pradėtas kol kas tik nužūrimų laišku. Ką dabar ir tai pasakyti kito šaly, Juk tai lauzymas tarptautinių pašto reguliacijų, kurios draudžia kištis į asmeninius laiškus.

Atlanta.— Georgia gubernatorius Maddox ašarodamas pranešė, kad jo 26 metų sūnus, tik išėjęs iš kalėjimo už vagystę, vėl buvo areštuotas už padangų vogimą.

Old Tappan, N. J.— Visi penki policistai su savo kalybiu buvo apkaltinti už kys emimą iš Mafia gengsterių.

Iš Aldonos Juškienės kalbos

Pasakytos New Yorke Lietuvių Moterų Klubo suruoštame Tarptautinės Moters Dienos minėjime kovo 8 d. Ozone Park, N. Y.

Moteris, mama, žmona — šiuose žodžiuose atspindi pasididžiavimas, meilė, pagarbą.

Moterų kova — bendros kovos už žmogaus išsilavinimą sudėtinė dalis.

Ši problema sena, pilnai išspręsti galima tik socialistinėje visuomenėje. Įžymiausi žmonių protai svajojo, kad eis greta vyras ir moteris kovoje už žmogaus gerbūvį, skaidriems santykiams tarp žmonių kurti.

Mes, tarybinės moterys, didžiuojamės tuo, kad mes pirmos praktiškai patyrėme, ką reiškia faktinis, nors ir palapsnis, moters išsilavinimas. Spalio socialistinė revoliucija, kuriai vadovavo V. I. Leninas, pradėjus naują erą žmogaus istorijoje, kartu atvertė naują gyvenimo puslapį mūsų šalies moterims.

Kaip apskritai socializmo statyboj, taip ir šiame daliniame kovos bare, mes pirmi pasauli darėm kovos žingsnius nepaprastai revoliuciomis sąlygomis — sunkioje, karas, pokariniai metai.

Kova už moters išsilavinimą buvo ir tebėra sunki todėl, kad šioje kovoje reikiama nugalėti įsisėnėjusias, šimtmečiais egzistavusias sąvokas, susiklosčiusias moralines normas, papročius ir įpročius.

O kaip žinoma, senos tradicijos, papročiai ir įpročiai labai sunkiai įveikiami.

Kirche, Kuche, Kinder, Kleide taip populiariai yra vokiečiai nusakę tradicinę moters vietą išnaudotojiškoje visuomenėje, tokiu būdu moteriai paskirdami antraeilį, o dažnai ir dešimtaeilį vaidmenį, išreikšdami moteriai nepasitikėjimą, kaip tariamai menkesnį už vyrų būtybei.

Dar sunkiau buvo šį klausimą spręsti rytinės TSRS tautose, kur viešpatavo mahometonų religija, kur moteris tradiciniai buvo pirkinų-pardavimų objektas, vyro nuosavybė.

"Moteris ir vyras, tai du paukščio sparnai", sakė iraniečių filosofas Mohamed Ali.

Tik tada, kai tie sparnai lygiaverčiai, kai jų jėga vienoda, paukštis gali aukštai ir toli nuskristi.

Socialistinė visuomenė mūsų šalyje, davusi pradžią naujai erai žmonijos istorijoje, buvo pasiruošusi dideliu skrydžiui—pakeisti senąjį pasaulį ir sukurti Socialistinę visuomenę naują laisvės, šviesos ir laimės visoms tautoms, visiems žmonėms karalija. Todėl neišvengiamai, tiesiog objektyvių istorinių sąlygų verčiama, stoji į kovą už moters lygiateisiškumą.

Lygios teisės — ne viskas. Pagal įstatymą žmogus gali būti lygus, Lygybės prieš įstatymą akty formoje iškėlė buržuazija, net ir dabar tą šūkį tebėskelbia.

Tačiau ką reiškia ta lygybė prieš įstatymus, jeigu nėra faktiniai realių sąlygų (visų pirma ekonominių) tai lygybei įgyvendinti?

Štai kodėl mūsų šalyje buvo ne tik paskelbtas lygybės prieš įstatymus šūkis, bet ir imtasi ryžtingų žingsnių, kad moteris galėtų atsisototi kartu su vyru kaip lygiaverčiai visuomenės nariai.

Neapsimoka dirbti

Toronto "Liaudies Balsas" rašo:

Dažnai yra sakoma, kad daug kam Kanadoje neapsimoka dirbti, kadangi iš pašalpos geriau gyventi. Tikrumoje taip ir yra.

Pavyzdžiui, Nova Scotijoje minimum alga \$1.10 į valandą. Jei darbininkas išdirba 52 savaites po 40 valandų, tai į metus jis gauna \$2,288. Jeigu jis turi šeimą, sakysime žmoną ir du vaikus, jis gali gauti pašalpos į metus \$2,100. Nedaug mažiau. Bet reikia atsiminti, kad dirbant reikia ir darbinii drabužių, ir ant važinėjimo į darbą.

Manitoboj tokia šeima pašalpos gauna \$2,953. Dirbdamas darbininkas, jeigu jis gauna minimum algą, gali uždirbti \$2,912. Tai, gi, mažiau, negu gautų pašalpos.

Vaikų poilsio namai Gydyimo įstaigos nemokamai

Gimdymo atostogos su apmokesciu ir t. t.

Pas mus labai sparčiai gėrėjo buitiniai įrengimai ne tik mieste, bet ir kaime. Visoje šalyje veikia elektra. Visa tai lengvina Lietuvos moters buitį.

Mes, kaip ir jūs, pažangiosios Amerikos lietuvių moterys, kovojame ne tik už savo, bet už viso pasaulio žmonių laimę.

Ketvirtasis Dešimtmetis

Kai Lietuvių Darbininkų Susivienijimas (LDS)

Veikia Kultūros ir Apraudos Srityje

Stiprinimui Amerikos lietuvių kultūrinės veiklos Palaikymui ilgiems laikams lietuviybės Amerikoje Apsirūpinimui gera aprauda ir pašalpa

PATAPKITE LDS NARIU

Įrašykite į LDS savo vaikus, anūkus ir gimines.

Svarbu Apsirūpinti Sveikatos Aprauda

LDS suteikia savo nariams ne tik gerą gyvasties apraudą, bet ir sveikatos apraudą (pašalpa ligoje) už palyginamai neapkęstą mokestį.

Už \$12 pašalpos į savaitę reikia mokėti tik 65 centus į mėnesį; už \$15 pašalpos į savaitę — 95 centai į mėnesį; už \$19 pašalpos į savaitę — \$1.20 į mėnesį.

Į LDS pašalpos skyrių nariai priimami nuo 16 iki 50 metų amžiaus.

NAUDINGA GERAI APSIDRAUSTI

Kiekvienam naudinga turėti gerą apraudą. Jei kas jau turi kokią nors apraudą kitur, nepadarys klaidos dar apsidraudes ir Lietuvių Darbininkų Susivienijime. Pasvarstykite apie tai. Taipgi patarkite savo artimiems, savo vaikams, savo draugams ir pažįstamiems įsirašyti į LDS.

LDS išduoda apraudos paliudijimus (policies) sekamos sumose:

\$150, \$300, \$500, \$1,000, \$2,000, \$3,000 ir \$5,000

Į LDS gali įsirašyti asmenys nuo 16 iki 60 metų amžiaus be daktaro egzaminacijos.

LDS VAIKŲ SKYRIUS

Į LDS vaikų skyrių galima įrašyti vaikus nuo gimimo dienos iki 15 metų amžiaus ant paprastos apraudos arba ant 20 metų endowment apraudos sekamos sumose: \$300, \$500, \$1,000 ir \$2,000.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės į LDS kuopą savo mieste arba į LDS centrą sekamu adresu:

Association of Lithuanian Workers (Lietuvių Darbininkų Susivienijimas) 104-07 102nd Street, Ozone Park, N. Y. 11417

NEW YORKO ŽINIOS

Traukia teisman valdžios pareigūnus

Brooklyno federaliniame teisme pasirodė labai įdomi byla prieš labai aukštus valdžios pareigūnus. Teisman traukiami valstybės sekretorius Rogers ir federalinis prokuroras Mitchell. Juos kaltina šeši įžymūs mokslininkai nedavime vizos žinomam belgui markistui ekonomui Dr. Mandell. Mat, pereinamais metais Dr. Mandell buvo pakviestas ir sutiko atvažiuoti ir duoti keletą paskaitų, bet negavo iš Amerikos valdžios vizos.

Valstybės sekretorių ir prokurorą teisman traukia šie profesoriai: David Marmelstein, Wassily Leontief, Norman Birnbaum, Robert L. Heilbroner, Robert P. Wolf ir Louis Menashe.

Jie reikalauja, kad teismas priverstų valdžią išduoti Dr. Mandellui vizą.

Masinis areštas

Kovo 19 d. šimtai jaunų žmonių susirinko prie armijos drafto raštinių Manhatane protestavimui prieš karą. Kai jie atsisakė klaušyti policijos įsakymo išsiskirstyti, prasidėjo jų areštavimas. Seniai šis miestas bebūvo matęs tokį masinį areštą. Į kalėjimą sugrūstą 180 žmonių! Areštuojamieji nesipriešino.

Manila, Filipinai — Streikuojantieji taksijų vairuotojai susikirto su policija.

Majoras Lindsay prieš Nixono valdžią

Daugelį niujorkiečių miestų majoras John Lindsay nustebeino savo aštriais pasisakymais prieš Nixono administraciją Washingtono. Pereitą trečiadienį (kovos 18 d.) kalbėdamas tūkstantinei miniai susirinkime jis pareiškė, kad mes žygiuojame ne pirmyn, bet grįžtame atgal. Mes pamatę televizijoje, kaip mūsų jauni vyrai žūsta karo laukuose, vis mažiau beprotystuojame. Graži, švelni daina, kurioje sakoma, kad mes bendromis jėgomis juodieji ir baltieji laimėsime, nebeišveda mūsų į demonstraciją.

Jis pasmerkė prezidentą Nixoną už nominavimą Carswellio į Aukščiausiąjį Teismą. Jis kritikavo federalinę valdžią už nepaisymą mūsų miestų, kurie virsta džiunglėmis. Jis pasmerkė valdžios politiką skirstyme lėšų namų statybai ir transportacijai miestuose. Taipgi smerkė valdžią už neskyrimą pakankamai lėšų apšvietos ir sveikatos reikalams.

Reikia žinoti, kad majoras Lindsay yra republikonas, o čia taip aštriai išstojo prieš republikoninę administraciją Washingtono. Sakoma, kad vėl eina kalbos apie Mr. Lindsay galvojimą pasitraukti nuo republikonų ir atvirai pereiti prie demokratų.

Anti-War Activities in New York City April 15

As part of the Spring Offensive to End the War in Vietnam, there will be massive anti-war actions throughout the nation on income tax day, April 15th.

In N. Y. C., we are proposing a whole day of activity to be kicked off in the morning with a dramatic action at Battery Park which will parallel the "Boston Tea Party." There will be a dumping into the harbor of items that symbolize the effects of, or resistance to the war, i. e. 1040 forms, medals or decorations given to Vietnam Veterans, 2/3 of a dollar bill (representing the percentage of the tax dollar spent for military purposes), etc.

In the early afternoon, we are proposing that there be mass demonstrations at the main IRS offices in each of the boroughs. These actions will project the positions of those people who are refusing to pay all or part of their War Taxes and the positions of those people calling for a restructuring of the nation's financial priorities.

In the late afternoon, we are proposing a massive culminating rally somewhere in Mid-Manhattan. Our concept of the April 15th action is that of an entire day in which anti-war actions will take place throughout the city — appealing to New Yorkers from every walk of life.

It is important to emphasize that April 15th will not be the end of the Spring Offensive. Many actions will follow: The demonstration at the Central Labor Council on April 16th, actions at the stockholders meetings of war-related

corporations late in April, and the actions focusing on G. I. and G. I. coffee houses in May. More specifically, April 15th should be viewed as a day through which people can be re-galvanized into a continuing struggle against the war, racism, political repression and poverty.

Anti-War Committee.

Siuvėjai protestuoja

Pereitą ketvirtadienį New York'e ir kitur siuvėjai su-laukė darbą ir išėjo į protesto demonstracijas. Jie reikalauja, kad valdžia su-lauktų importavimą audeklų ir drabužių iš užsienio, nes Amerikos siuvėjai ne-turi darbo, turi dirbti dalį laiko. Jie sako, kad jiems yra didelė skriauda.

New Yorko mieste pro-teste dalyvavo daugiau kaip 25,000 siuvėjų. Jie yra Amalgamated Clothing Workers unijos nariai.

Pakelė benefitus veteranams

Washingtonas. — Kongresmenų ir senatorių kon-ferencija nutarė užgirti bi-lių, kuris pakelia kariams benefitus nuo \$130 iki \$175 mėnesį.

Dalinei paliegsiems vete-ranams bus mokama pensijos nuo \$110 iki \$135 mė-nesį.

Washingtonas. — Kasyk-lų savininkų atstovas Judy tyrinėjime pasakė, kad jis buvo susitaręs su Mainierių Unijos prezidentu Boyle pe-reitą vasarą uždrausti mai-nierių streikus, kad padary-tų daugiau produkcijos.

Buenos Aires. — Argen-tinos prieklaukų darbinin-kai ir dentistai paskelbė 24 valandų streiką. Reiklau-ja didesnio atlyginimo.

ARLINGTON, N. J.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Frank Shimkus

Mirė Kovo 30, 1959 m.

Jau vienuolika metų sukako kai mirė mano mylimas vyras. Su liudėsiu prisimename tave. Niekuomet neužmiršime tavęs.

Felicia, žmona
Eugene, sūnus
Sonya ir Trudy, marčios
Anūkai ir anūkės

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Juozas Banaitis

Buvęs Kultūros Ministras, mirė kovo 27 d., Vilniuje. Jau treji metai kai paliko žmoną Kazimierą ir dukrą Aušrelę, seserį Petrikę (Eržvilke) ir mane, taipgi giminių Lietuvoje ir Amerikoje. Jis gimė kovo 1 d., ir mirė kovo mėnesyje. Negalėdama lankyti jo kapą, gelėmis puošti, tai nors per mūsų mylimą laikraštį "Laisvė" minėsiu jo mirties sukaktį kas meta, kol spēkos leis.

Sesuo Marijona Stašienė ir šeima
Cambridge, Mass.

WORCESTER, MASS.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

DOMININKAS MARGIS

Jau treji metai kai mirė mano mylimas vyras Domininkas. Mirė balandžio 5, 1967. Prisimenu šias mirties sukaktis su didžiausiu širdies skausmu. Neprašina nei viena minutė ar diena, kad nebūtų mano mintyse ir širdyje.

Mano mylimi ir brangūs vyrai, Domininkai ir Kazimierai, aš jūsų labai pasigendu, jūs visados mano mintyse ir širdyje. Gailėstingai aš jūsų liudžiu, viena pasilikusi. Mano mylimi vyrai, ilsėkitės ramiai gražiose Vilties kapinėse. Kol gyva būsiu, aš jūsų kapą lankysiu, gėlėmis puošu. Būsite mano širdyje amžinai.

Anna Margienė-Kibirskienė, žmona

KAZIMIERAS KIBIRKSTIS

Jau septyniolika metų kai mirė mano mylimas vyras Kazimieras. Mirė birželio 16, 1953. Prisimenu šias mirties sukaktis su didžiausiu skausmu. Neprašina nei viena minutė ar diena, kad nebūtų mano mintyse ir širdyje.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Bolis Bajoras

Mirė kovo 8, 1969 m.

Jau vieneri metai kai mirė mano mylimas vyras Bolis. Mes visi tave liūdime ir prisimename tave. Kol gyvi būsime, lankysime tavo kapą ir puošime gėlėmis.

Anastazija, žmona
Irena, podukra
Franas ir Vytautas,
posūniai ir jų šeimos

Kearny, N. J.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

SHOP HELP

Order filling. No skills necessary. Will train. Light work. Liberal benefits. Apply in person. AMES SUPPLY COMPANY. 465 W. Main St., Wycoff, N. J. 891-9560. (23-25)

CLERK-TYPIST

"Free Travel Benefits" We now have available an interesting position in our regional office. Must be able to handle an equal amount of form work and typing plus filing. Will be groomed for a promotion within this office. Salary commensurate with experience. Call Mr. Armitt 594-0400, ext. 227 or apply Mezzanine Floor ent. GREYHOUND LINES—EAST 525—11th Ave. (40th St.) N. Y. C. An Equal Opportunity Employer (23-26)

MAN & WIFE ASSISTANT for

53 unit suburban apt. bldg. Landsdowne, Pa. Some knowledge boiler rm., minor plumbing repairs, lite cleaning, collect rents in office. Bldg. in excel. cond. with good clientele. Gd. sal. plus modern 4 rm. apt. References req'd. MI 9-3788, aft. 6:30 PM. (23-26)

MAN & WIFE. APT. HOUSE.

Maintenance team, live in, experienced. New luxury elevator apt. house. OR 7-0800. Philadelphia, Pa. (23-29)

DRIVERS. For fuel oil. Men who

are interested in learning All phases of business. Year round positions. LANCIA OIL, 160 E. Railway Ave., Paterson, N. J. 201-278-2270. (23-26)

BARTENDER-ASSISTANT

MANAGER. Also locker room man. Over 25. Newark, Del. (302) 737-1201. (23-29)

WANTED—TRAY GIRL. Prefer-

ably from Bryn Mawr or surrounding areas. For food service and general kitchen work. Suitable hours, good salary with chance for advancement, paid vacation, sick pay and other good working conditions. No experience necessary, will train. BRYN MAWR TERRACE CON-VALESCENT CENTER, Bryn Mawr, Pa. LA 5-8300. Tuesday thru' Friday, 9 AM to 3 PM. (23-27)

HOUSEKEEPER. Beautiful home

in Yardley. One hour from Phila. 2 small children. Light housekeeping. Other help kept. Private room & TV. Good salary. References. Please call Mrs. Stein. 1-736-1551. (23-29)

Washingtonas.—Genera-

linė grand džiurė iškėlė penkis kaltinimus U. S. Steel korporacijai už Lake Michigan vandens teršimą.

Stockholmas.—Švedijos

premjeras Palme siūlo valdžiai uždrausti svaiginančių gėrimų ir tabako garsinimus.

Washingtonas.—Ispanijos

užsienio reikalų ministras Bravo čia atvyko tartis dėl Amerikos militarinių bazių Ispanijoje.

Pranešimas

ROCHESTER, N. Y.

Gedimino Draugystė sek-madienį, balandžio 5 rengia pietus. Pradžia 1 val. Visi draugystės nariai ir visi lietuviai nuosirdžiai kviečiami dalyvauti ir paremti Gedimino Draugystę. Pietūs bus kalakutienos. Paval-gius bus svarbus susirinkimas. Negaminkite valgių namuose, nes visų jūsų lauksime.

Kviečia rengėjai

HELP WANTED-MALE-FEMALE

WAREHOUSEMEN

Experienced men needed for new modern facility. Year round employment. Good benefit program. See or Call Mr. Babbino. CRAGSTAN INDUSTRIES, INC. 53 Hook Road, Bayonne, N. J. 436-2070 (19-23)

WAREHOUSEMEN

Experienced men needed for new modern facility. Year round employment. Good benefit program. See or call Mr. Babbino. CRAGSTAN INDUSTRIES, INC. 83 Hook Road, Bayonne, N. J. 436-2070. (20-24)

COIL WINDERS

Electronic Transformers. Must be familiar with hand and multiple winding. Good pay and benefits. Call or apply MR. HECTOR CARTON. ELECTRONIC RESEARCH ASSOCIATES 67 Sand Park Rd., Cedar Grove, N. J. 239-3000. (20-29)

MASSEUR

Immediate opening for permanent position with local branch of nation's fastest growing and most progressive chain of health and recreation centers. Good starting wages. Experienced only. No Floaters. Call MR. SPEARS E. Brunswick, N. J. 201-257-77878 (22-31)

WOMAN. To use electric dish-

washing machine. 3 to 7 PM shift. Own transportation. For information call Brother Thomas Swisdak. Phoenixville, Pa. 660-0556, 10 AM to 2 PM. (18-24)

SECRETARY. Irvington Center.

Opportunity in new Air-conditioned offices to handle light sten., typing work with Sales Managers. Requires good telephone personality. Position available March 31st or sooner. Just married Secretary leaving, will break in. Call MR. SCHEIDER, Irvington, N. J. (22-24)

WAREHOUSE MEN. National

Manufacturer and Distributor located coast to coast, has permanent openings for aggressive individuals who are anxious to prove themselves and be considered for future promotions. Also available: part time job for day shift, for Warehouse cleaning and recuperating.

Excellent starting salary with full range of benefits. Call Mr. Romash, 382-4623 or 382-4624 for interview.

MARTIN BROWER CORP.

Randolf Ave., Woodbridge, N. J. 07095 (23-26)

ASSISTANT FOREMAN. Men's

Coat shop. Excellent opportunity for experienced, in a Production Shop. Top salary. Phone Mr. Feldman at WEBSTER CLOTHES 944-8811, Baltimore. (23-25)

EXCELLENT OPPORTUNITY. Real

Estate career. STERN & DRAGOSET, INC. Woodbridge, N. J. Expanding service in our real estate department has opened a position for the Right Man. We offer the opportunity to earn a better than average living through our incomparable experience and representation. If you have integrity, ambition, and a willingness to work your rewards in personal satisfaction and income are unlimited. Experienced preferred but not necessary. Draw against commission with incentive arrangement. Members of national relocating agencies. Call for confidential interview. 201-634-5500. Ask for Mr. Zennario.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

WAREHOUSEMEN

Experienced men needed for new modern facility. Year round employment. Good benefit program. See or call Mr. Babbino. CRAGSTAN INDUSTRIES, INC. 53 Hook Road, Bayonne, N. J. 436-2070 (19-23)

WAREHOUSEMEN

Experienced men needed for new modern facility. Year round employment. Good benefit program. See or call Mr. Babbino. CRAGSTAN INDUSTRIES, INC. 83 Hook Road, Bayonne, N. J. 436-2070. (20-24)

COIL WINDERS

Electronic Transformers. Must be familiar with hand and multiple winding. Good pay and benefits. Call or apply MR. HECTOR CARTON. ELECTRONIC RESEARCH ASSOCIATES 67 Sand Park Rd., Cedar Grove, N. J. 239-3000. (20-29)

MASSEUR

Immediate opening for permanent position with local branch of nation's fastest growing and most progressive chain of health and recreation centers. Good starting wages. Experienced only. No Floaters. Call MR. SPEARS E. Brunswick, N. J. 201-257-77878 (22-31)

WOMAN. To use electric dish-

washing machine. 3 to 7 PM shift. Own transportation. For information call Brother Thomas Swisdak. Phoenixville, Pa. 660-0556, 10 AM to 2 PM. (18-24)

SECRETARY. Irvington Center.

Opportunity in new Air-conditioned offices to handle light sten., typing work with Sales Managers. Requires good telephone personality. Position available March 31st or sooner. Just married Secretary leaving, will break in. Call MR. SCHEIDER, Irvington, N. J. (22-24)

WAREHOUSE MEN. National

Manufacturer and Distributor located coast to coast, has permanent openings for aggressive individuals who are anxious to prove themselves and be considered for future promotions. Also available: part time job for day shift, for Warehouse cleaning and recuperating.

Excellent starting salary with full range of benefits. Call Mr. Romash, 382-4623 or 382-4624 for interview.

MARTIN BROWER CORP.

Randolf Ave., Woodbridge, N. J. 07095 (23-26)

ASSISTANT FOREMAN. Men's

Coat shop. Excellent opportunity for experienced, in a Production Shop. Top salary. Phone Mr. Feldman at WEBSTER CLOTHES 944-8811, Baltimore. (23-25)

EXCELLENT OPPORTUNITY. Real

Estate career. STERN & DRAGOSET, INC. Woodbridge, N. J. Expanding service in our real estate department has opened a position for the Right Man. We offer the opportunity to earn a better than average living through our incomparable experience and representation. If you have integrity, ambition, and a willingness to work your rewards in personal satisfaction and income are unlimited. Experienced preferred but not necessary. Draw against commission with incentive arrangement. Members of national relocating agencies. Call for confidential interview. 201-634-5500. Ask for Mr. Zennario.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

WAREHOUSEMEN

Experienced men needed for new modern facility. Year round employment. Good benefit program. See or call Mr. Babbino. CRAGSTAN INDUSTRIES, INC. 53 Hook Road, Bayonne, N. J. 436-2070 (19-23)

WAREHOUSEMEN

Experienced men needed for new modern facility. Year round employment. Good benefit program. See or call Mr. Babbino. CRAGSTAN INDUSTRIES, INC. 83 Hook Road, Bayonne, N. J. 436-2070. (20-24)

COIL WINDERS

Electronic Transformers. Must be familiar with hand and multiple winding. Good pay and benefits. Call or apply MR. HECTOR CARTON. ELECTRONIC RESEARCH ASSOCIATES 67 Sand Park Rd., Cedar Grove, N. J. 239-3000. (20-29)

MASSEUR

Immediate opening for permanent position with local branch of nation's fastest growing and most progressive chain of health and recreation centers. Good starting wages. Experienced only. No Floaters. Call MR. SPEARS E. Brunswick, N. J. 201-257-77878 (22-31)

WOMAN. To use electric dish-

washing machine. 3 to 7 PM shift. Own transportation. For information call Brother Thomas Swisdak. Phoenixville, Pa. 660-0556, 10 AM to 2 PM. (18-24)

SECRETARY. Irvington Center.

Opportunity in new Air-conditioned offices to handle light sten., typing work with Sales Managers. Requires good telephone personality. Position available March 31st or sooner. Just married Secretary leaving, will break in. Call MR. SCHEIDER, Irvington, N. J. (22-24)

WAREHOUSE MEN. National

Manufacturer and Distributor located coast to coast, has permanent openings for aggressive individuals who are anxious to prove themselves and be considered for future promotions. Also available: part time job for day shift, for Warehouse cleaning and recuperating.

Excellent starting salary with full range of benefits. Call Mr. Romash, 382-4623 or 382-4624 for interview.

MARTIN BROWER CORP.

Randolf Ave., Woodbridge, N. J. 07095 (23-26)

ASSISTANT FOREMAN. Men's

Coat shop. Excellent opportunity for experienced, in a Production Shop. Top salary. Phone Mr. Feldman at WEBSTER CLOTHES 944-8811, Baltimore. (23-25)

EXCELLENT OPPORTUNITY. Real

Estate career. STERN & DRAGOSET, INC. Woodbridge, N. J. Expanding service in our real estate department has opened a position for the Right Man. We offer the opportunity to earn a better than average living through our incomparable experience and representation. If you have integrity, ambition, and a willingness to work your rewards in personal satisfaction and income are unlimited. Experienced preferred but not necessary. Draw against commission with incentive arrangement. Members of national relocating agencies. Call for confidential interview. 201-634-5500. Ask for Mr. Zennario.

Lietuvių fotografų kūryba "U.S.S.R. Photo-70" parodoj

Kultūrinių ryšių apsimainymo proga, pirmu kartu Jungtinėse Valstijose vyksta Tarybų Sąjungos fototruku parodos. Jau įvyko Washingtono, dabar randasi New Yorke, o sekančio mėnesio viduryje bus Chicagoje. Paskui — 70" paroda Culture Center, 2 Columbus Circle, gausiai lankoma, ypatingai šestadieniais ir sekmadieniais.

Išpūdinga meno paroda

Fotografijų paroda užima net penkis Culture Center pastato aukštus, kur įstatyta profesinių ir mėgėjų 1200 fotografijų, apibūdinant Tarybų Sąjungoje visų 15-kos tarybinių respublikų praeitį ir šiandieninį gyvenimą bei santvarką. Dalyvauja 396 fotografai, iš kurių 80% profesionalai. Pabaltijos valstybės atstovauja 40 lietuvių, 18 estų ir 13 latvių fotografų.

Parodoje pastebimas aukštas Tarybų Sąjungos fotografinis lygis. Matome, kad fotomenas būdingas įvairiomis technomis ir kompozicijomis. Nuotraukose atsispindi atskirų tarybinių valstybių dvasinės kultūros pakilimas. Jose įamžinta senovės vaizdai. Yra ypatingų autentiškų fotografijų iš revoliucijos laikų, kurios pasilieka kaip istorijos dokumentai ateinančioms kartoms studijuoti.

150 portretų

Penktame aukšte, įėjus į salę, matosi įžymiųjų asmenų pasaulyje net 150 portretų, kurie labai vykusioje kompozicinėje formoje sugrupuoti ant kvadratinio ploktumų, kas sudaro nepaprastai imponuojantį išpūdį. Iš abiejų šonų ant sienų, skaidrėse, matosi natūralaus dydžio 15-kos respublikų merginų su tautiniais rūbais, tarp jų ir mūsų gražioji lietuvaitė. Kituose keturiuose aukštuose matome gamtos vaizdus ir skirtingų gyvenimo sričių nuotraukas, pav. sporto, industrijos, žemės ūkio, teatro, baletu, mokslo, medicinos ir kitų sričių. Įvairios fotografijos kosminių laivų su kosmonautais. Tarp mokslo įstaigų fotografijų, matome mokyklos klase Elektrėnuose. Taip pat pavaizduota V. Lenino gyvenimo fragmentai, jo 100-osios metinės paminėti. Toliau seka įvairios meninio bei techninio pobūdžio fotografijos.

Medicinos skyriuje matome lietuvių Romualdo Rakausko įdomią fotografiją "Rankos." Nuotrauka vaizduoja po sėkmingos Parkinson ligos operacijos ligonį, gulintį ant operacinio stalo, ištiesusį nedrebančias rankas į viršų, o prieš jį stovi gydytojas. Kaip įdomu, kaip svarbu, kokia pažanga medicinoje!

Matosi nemažai vaizdų ir iš Lietuvos. Štai fotografuota iš orlaivio, labai išpūdingai Trakų pilis. Kitoje

fotografijoje baltuoja Lietuvos beržai. Palangos pajūris ir ten esantieji vasarotojai kaitinasi prieš saulę. Gedimino kalnas Vilniuje, Kaunas, Neringa, Kuršių kopos ir fotografija pirmosios elektros lemputės Lietuvos kaime.

Nepaprastai išpūdingai atrodo Antrojo Pasaulinio karo meto fotografijos, kuriose matome degančius namus, miestų griuvėsius, verkiančius žmones, netekusius savųjų. Matome susitikimą tarybinės armijos su JAV kariuomene prie Elbės ir iškelta Tarybų Sąjungos vėliava ant Reichstago. Tai vis fotografijos ryžtingų fotografų, kurie savo gyvybę rizikavo, kad užfiksuotų fotografijoje tokius istorinius įvykius.

Lietuvių fotografų įnašas

"Laisvėje" jau tilpo visų parodoje dalyvaujančių lietuvių fotografų vardai, tad nekartosiu, bet pravartu pasakyti, kad lietuvių fotografijos daugumoje yra nepalvotos. Labai charakteringi darbai Vitalijaus Butyrino, Vytauto Luckio ir Antano Sutkaus, kurių keletas reprodukcijų tilpo "New York Times." Neįmanoma kiekvieno lietuvių darbą išvardinti ir įvertinti, todėl raginu kiekvieną ten apsilankantį sekti parodą, po fotografijomis, ir jį savaime sustosite ilgiau pasiziūrėti į lietuvių nuotraukas.

Bendrai peržvelgus "U. S. S. R. Photo - 70" parodą, matosi, kad fotomenas smarkiai tobulėja Tarybų Sąjungoje ir tuo pačiu karštu Lietuvoje. Vilniuje yra susitvėrusi Fotomeno Draugija, kurios pirmininkas yra Antanas Sutkus. Draugija turi savo skyrius Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje ir kituose miestuose. Lietuvoje vis daugiau ir daugiau apsiereiškia fotomeno profesionalų ne tik didžiųjų miestuose, bet ir kaimuose, kurie savo foto kūriniams puošia Tarybų Lietuvos spaudą — laikraščius, žurnalus bei periodinius leidinius.

Pasirodo, kad Lietuvoje smarkiai išsivystė ne tik įvairios plastinio meno šakos, kaip: tapyba, grafika, skulptūra, liaudies menas ir t. t., bet ir fotomenas nevien užsienyje, bet ir Lietuvoje užsitarnautai užima atitinkamą vietą, kaip atskira dailės šaka meno pasaulyje.

Lietuviai premijuoti fotomene

Džiugu, kad lietuviškas fotomenas žinomas užsienyje ir aukštai įvertintas, kad keletas gabiųjų lietuvių fotografų apdovanoti garbės raštais ir medaliais. Štai jie:

Povilas Karpavičius 1957 metais Vroclave — Lenkijoje gavo garbės medali, ir tapo prašytas į fotografų išradėjų ir tobulintojų sąrašą už izopolichromijos atradimą.

Liudvikas Ruikas 1969 metais Maskvos Tarptautinėje parodoje apdovanotas bronziniu medaliu.

Vytautas Luckus 1969 metais Tarptautinėje parodoje Bulgarijoje apdovanotas aukso medaliu.

Romualdas Rakauskas 1960 metais Washingtono Tarptautinėje parodoje gavo garbės raštą ir 1965 metais Demokratinės Vokietijos Respublikoje Tarptautinėje parodoje gavo 3-čią premiją.

Antanas Sutkus 1968 metais Vokietijų Dem. Respublikoje Pasaulinėje parodoje apdovanotas sidabro medaliu ir tais pačiais metais ten pat Tarptautinėje parodoje gavo trečią premiją. 1969 metais Kanadoje — Montrealyje Pasaulinėje parodoje apdovanotas auksiniu medaliu. 1966 ir 1969 metais Antano Sutkaus nuotraukos buvo atspausdintos Londono "Photo Yearbook".

Vitalijus Butyrinas 1969 metais Jugoslavijoje Tarptautinėje parodoje gavo diplomą, ir jo nuotraukos atspausdintos 1968 m. Londono "Photo Yearbook".

Aleksandras Macijauskas 1969 metais Čekoslovakijoje Tarptautinėje parodoje apdovanotas auksinės rožės prizu.

Lietuvių tauta vis daugiau ir dažniau pasirodo užsienyje su savo kultūriniais atsiekimais, o mums, sekant jų atliktus darbus, tik džiaugtis reikia ir linkėti jiems geriausių sėkmių ateityje.

Nepraleiskite progos

Fotografija kalba tyliai ir daug pasako. Norint arčiau pažinti Tarybų Sąjungą, pravartu aplankyti "U. S. S. R. Photo - 70" parodą. Ten per keletą valandų fotografinėje vaizduotėje apkeliausite plačiai visą 15 respublikų, tarp jų ir Lietuvą. Keliausite nuo Baltijos iki Juodosios jūros, pamatysite didžiuosius Tarybų Sąjungos miestus, Arktiko vaizdus, Kamčiatkoje degančius vulkanus, Centralinės Azijos karštąsias dūklas. Pamatysite daug daug fotografijų ir iš Lietuvos, kurios mieliai paaiškina ten esantis lietuvis gidas **Osvaldas Aleksa**.

Svarbu priminti ir tai, kad parodoje rodomi kiekvieną dieną filmai: "Rusų vaivorykštė", "Te visad šviečia saulė", "Lenino vardu", "Šalis, kurią myliu," ir kiti filmai. Filmai demonstruojami veltui nuo 1 val. iki 4 val. popiet. Įėjimas į parodą veltui. Valandos: kiekvieną dieną, apart pirmadienio, nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro. Užtenka laiko viską pamatyti. Paroda uždarys šio mėnesio 31 dieną.

Osvaldas Aleksa

"U. S. S. R. Photo - 70" parodos komitetas susidaro iš 20 tarybinių piliečių, kurių tarpe yra malonus ir draugiškas lietuvis, "Svyturio" žurnalo atsakomasis sekretorius Osvaldas Aleksa. Tikiu, kad skaitytojai norėtų ir apie jį patį daugiau ką sužinoti.

Osvaldas gimė 1931 metais Utenoje. Užaugo jau prie tarybinės santvarkos. Baigė Ukmergės gimnaziją 1949 metais ir įstojo į Vilniaus V. Kapsuko universitetą studijuoti žurnalistiką, kurią baigė 1954 m. Dirbo Vilniaus televizijoje ruošdamas laidas, o nuo 1958 metų jis užima atsakingo sekretoriaus pareigas

LDS kultūrinė popietė balandžio 5 dieną

LDS 13 kp. tikisi turėti tikrai puikią kultūrinę popietę sekmadienį, baland. 5. Savo gražiomis dainomis ir aukštai išlavintu balsu, kaip visada, mus palinksmins Amilija Jeskevičiūtė-Young.

Bus malonu pasiklausti Aldonos Žilinskaitės-Anderson piano muzikos. Kadangi

Nelė Ventienė

ji apsigyvenusi tolokai nuo New Yorke, tai tik retkarčiais galima su ja susitikti ir jos malonios muzikos pasiklausti.

Nelė Ventienė ir Jonas Grybas padainuos mums duetą. Jie neseniai pradėjo duetu dainuoti ir jau gali klausytojus sužavėti.

Pirmą kartą programoje pasirodys Jonas Mikaila. Jis turi pasirinkęs vieną ki-

žurnalo "Svyturys" redakcijoje.

Apart to, Osvaldas Aleksa parašė dvi knygas: Vieną apie revoliucionių Jon Kubickį iš Švenčionių "Einu nesilehkdamas vėtroms", kita bendrai su V. Misevičiumi apie miliciją "Vidurnakčio sargybiniai". Osvaldas taip pat parašė tekstą filmui apie V. Kapsuką, o dabar jis renka medžiagą ir rašo naują knygą, kurioje nori aprašyti buvusius Lietuvos buržuazinius laikus.

Nuo 1949 metų jis gyvena Vilniuje. Vedęs ir turi šeimą. Žmona Gražina yra Vilniaus Teatro ir Muzikos muziejaus vedėja. Juodu augina dukrą Ritą—15 metų ir sūnų Vytautą—11 metų, kurie lanko vidurinę mokyklą. Atrodo, kad sūnus Vytautas bus talentingas dainininkas, jis jau dainuoja "Ažuoliukų" chore ir jau lankėsi su ažuoliukais Lenkijoje.

Malonu matyti lietuvių atliekant tokias svarbias pareigas Tarybinėje fototruku parodoje New Yorke ir kituose miestuose. Mes linkime Osvaldui Aleksai geriausių sėkmių tolimesnėje ateityje.

H. Feiferienė

ta filmą iš Amerikos gyvenimo. Svarbu bus pamatyti. Prieđu bus poezijos skaitymas.

Parngimą baigsime skaniais užkandžiais, kava ir tortu. Įžanga, kaip dovana, tik \$1.50.

Viskas įvyks "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 val. popiet.

Tikimės kuopos gražios narių ir svečių kooperacijos, kad parengimas būtų visapusiai sėkmingas. Jeigu kiek pelno liktu, tai būtų panaudotas siuntimui delegatų į LDS seimą Detroit, Mich. Valdyba

Alekas Nevins sunkiai sužeistas

Gavome žinią iš Fort Lauderdale, Fla., kad ten Alekas Nevins patiko spaudžią nelaimę. Bedirbdamas prie namo nukrito iš 36 pėdų aukščio. Dabar guli ligoninėje.

Alekas buvo ilgametis "Laisvės" direktorius ir darbuotojas mūsų tarpe, kai gyveno New Yorke. Dar neseniai Nevins įsikūrė Floridoje. Dabar tenka visai šeimai pergyventi didelę nelaimę.

Visi laisviečiai reiškia Nevins užuojautą nelaimėje ir linki greitai ir pilnai pasveikti.

Svečias iš Vilniaus

Šią savaitę į Niujorką atvyko vilnietis dr. Romas Krutauskas. Jį atsikvietė jo teta Adelė Rainienė. Svečias mano Amerikoje pavyšėti šešetą mėnesių. Niujorkiečiai turėsime progą su maloniu svečiu susitikti. SV

Trenton, N. J. — Valstijos kolegijos kairieji studentai sudarė savo veiklos komitetą, kuris dėsto studentams marksizmą.

Paryžius. — Prancūzų žurnale "Preuves" garsioji Graikijos aktorė M. Mercouri pasmerkia Graikijos fašistinį režimą.

Pranešimas

OZONE PARK, N.Y.

LDS 13 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, balandžio 1, "Laisvės" salėje. Pradžia 6 val. vakare. Turime daug svarbių reikalų, kaip kuopos parengimas bal. 5 d., linkime Osvaldui Aleksai geriausių sėkmių tolimesnėje ateityje.

Valdyba

Mieste pasidarius

Jau garsus ir gražiai įtaisytas yra Lincoln Center Manhattane. Puikios salės, auditorijos, galerijos. Viskas moderniškai įrengta. Daug meno, daug grožio.

Centrą pastatė ir įrengė Lincoln Center korporacija. Jam išleista 161,000,000. Bet dabar eina klausimas, kaip jį išlaikyti? Išlaikymas į metus "suėda" daugiau 40 milijonų dolerių!

Kardinolas Cooke pakėlė vyskupus du New Yorke kunigus. Vienas jų, kun. Abern, buvęs kardinolo Spellmano sekretorius, o kitas, kun. Head, galva New Yorke Catholic Charities.

Kodėl kardinolas pamiršo lietuvių kunigus? Juk pranciškonų orakulas kunigas Liauba, kuris per Stuko radiją kas savaitę keikia bedievius ir komunistus, pilniausiai kvalifikuotas būti vyskupu. Nejaugi kardinolas Cooke to nežino?

Arthur Goldberg pakeitė savo nuomonę ir pareiškė, kad jis nori būti demokratų partijos kandidatu į New Yorke gubernatorių. Tai, žinoma, nepatinka keliems kitiems ir tą aukštą vietą aspirantams, kaip Samuelis, Nickerson ir kiti.

Planas pastatyti milžiniškus moderniškus pastatus tarp 1st. Ave. ir 2nd. Ave. prieš pat Jungtines Tautas susilaukia protestų. Ten gyvena apie 800 žmonių. Jie netektų butų. Teismas išleido laikiną draudimą (indžionkšimą) prieš statytąjus.

Šiam projektui pritaria miesto valdžia.

Moterišku drabužių siuvėjų unija (I.L.G.W.U.) reikalauja pakelti 25 proc. algos jos nariams, kurie dirba prie sportinių drabužių. Paliečia 17,000 darbininkų. Dabartinis šių darbininkų uždarbis tarp \$90 ir \$100. (I savaitę). Derybos eina, bet susitaikymo nesimato.

Majoras Lindsay siūlo valstijos seimeliui sumanyti išleisti įstatymą, kuris reikalautų, kad municipaliniai darbininkai ginčiuose su valdžia dėl algų ir kitų reikalavimų pasiduotų arbitracijai. Kaip žinia, tokia arbitracijai labai priešingi organizuoti darbininkai.

Leipcigas. — Metinė paroda turi didelio pasisekimo šiuo metu, nepaisant blogo oro — lietaus ir sniego. Į vieną savaitę paroda apėmė 600,000 žmonių iš 65 šalių.

Parengimų Kalendorius

Balandžio 5 dieną

LDS 13 kuopos kultūrinė popietė Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 val. popiet.

Balandžio 19 d.

Sekmadienis. LDS 1 kuopos ruošia banketą, "Laisvės" salėje. Prašome kitų organizacijų nieko nerengti tą dieną.

Gegužės 3 dieną

Aido choras vaidins operetę "Ramunė." New National Hall 261-267 Driggs Ave. Brooklyn, N. Y.

Gegužės 17 dieną

LLD 185 kp. minėjimas Lenino šimtmetinės sukakties "Laisvės" salėje, Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 val. popiet. Dainuos Aido choras, bus filmas iš Lietuvos.

Pranešimas

"LAISVĖS" DIREKTORIAMS

Mūsų posėdis turi įvykti šį pirmadienį, kovo 30 d. Sekretorius

Ozone Park, N. Y.

Kovo 30 d. — pirmadienio vakare — kaip ir praeitais laikais, Laisvės svetainėje atsibus LLD pirmos kuopos susirinkimas. Visi nariai (prašome ir nenačius), kuriems tik leidžia aplinkybės, atsilankykite. Ypatingai tie, kurie dar nepasimokėję metinio mokėčio už šiuos metus. Taipgi pasistenkite atsivesti ir naujų narių į kuopą prirašyti.

Praeityje mes buvom per daug apsilėdę veikime. Iš šio susirinkimo turime išeiti su obalsiu — daugiau darbuotis mūsų drapugijos labui.

Kuopos komitetas

DĖMESIO! DĖMESIO!

Jeigu jūsų TV sugedo, kreipkitės pas mus. Mes taisykime televizorius — spalvotus ir nespalvotus. Parduoame ir įtaisome Antenas. Taisome ir radijus, HI-FI ir STERO. Įstatome antenas dėl spalvotų televizorių ir Master Antenas. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu. Kalbame lietuviškai.

Dėl daugiau informacijų, prašome skambinti: 647-2327. REDDING ELECTRONICS, 3414 Fulton St., Brooklyn, N. Y. 11208. (18-25)

UŽSISAKYKITE

Knygas, Žurnalus ir Plokšteles IŠ LIETUVOS

Per mus galite užsisakyti arba užsiprenumeruoti įvairius žurnalus, laikraščius, knygas ir plokšteles.

UŽEIKITE Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ,

rasite didelį pasirinkimą įvairių žurnalų, knygų, laikraščių už prieinamą kainą.

Four Continent Book Store

156 5th Avenue New York, N. Y. Telefonas: CH 2-4500

Prrašykite mūsų katalogo.

Galite užsakymus siųsti per pašta.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Uršulė Bieliauskienė

Mirė kovo 29, 1965

Jau penkeri metai kai paliko mus mūsų mylima žmona ir motina.

Jos palaikai ilsisi Cypress Hills kapinėse. Mes jos niekada nepamiršime!

Petras, vyras

Albina, duktė

Richmond Hill, N. Y.